

Tribuna școlii

Revistă editată de
Ministerul Educației și Învățământului
și Uniunea Sindicatelor
din Învățământ, Știință și Cultură

Anul IV (XXV) Nr. 149 (1235)

Miercuri 20 noiembrie 1974

12 pagini — 1 leu

Trăiască al XI-lea Congres al Partidului Comunist Român!

O îmbrățișare a generațiilor tinere — viitorul de aur al patriei — pe care o înfățișăm ca pe un simbol al dragostei nețărmurite cu care tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, este purtat în inima, în gindul și în conștiința întregului popor român

Purtătoare a tradiției de aproape 150 de ani a presei românești de învățământ și exponentă a opiniei colective a detașamentului de educatori comuniști ai tineretului patriei, revista „Tribuna școlii”, dînd expresie voinței unanime a celor peste 250 000 de cadre didactice din învățămîntul de toate gradele, susține, cu mindrie patriotică, propunerea ca, la cel de al XI-lea Congres, tovarășul Nicolae Ceaușescu să fie ales pe viață în înalta funcție de Secretar general al Partidului Comunist Român.

Ne angajăm

Ca delegată a Organizației de partid a Capitalei la cel de al XI-lea Congres al P.C.R. și, totodată, ca profesoară ce mi-am închinat cu devotament întreaga mea capacitate și forță de muncă pentru traducerea în viață a hotărîrilor partidului, aprob cu toată azeziunea mea proiectul de Program al partidului, proiectul de Directive și Tezele C.C. al P.C.R.

Voi avea mindria ca, în numele comuniștilor pe care îi reprezint la Congres, să votez alegerea pe viață a tovarășului Nicolae Ceaușescu în înalta funcție de Secretar general al Partidului Comunist Român și exprim angajamentul colectivului meu de muncă de a face totul pentru îndeplinirea hotărîrilor și măsurilor ce vor fi aprobate la cel de al XI-lea Congres al P.C.R.

Prof. emerită **LUIZA RĂICAN**
director al Liceului „Nicolae Bălcescu”
din București

În zilele Congresului, cadrele didactice din școala noastră, din toate școlile patriei, vor fi prezente în sală nu numai prin comisiile trimise să reprezinte la forumul suprem al lor, ci și prin gîndurile celor peste 250 000 de educatori conștienți că în zilele Congresului se făurește prezentul și se prefigurează viitorul României Socialiste.

Cele 30 de cadre didactice și cei 500 de elevi ai Liceului real-umanist din comuna Călugăreni se angajează să adauge în acest an școlar noi succese celor obținute pînă acum, făcînd din acesta o puternică unitate școlară, cu rezultate deosebite în munca de instruire și educare a tineretului din comuna noastră cu adînci rezonanțe istorice.

Prof. **ION DRAGOȘ**
directorul Liceului real-umanist
din comuna Călugăreni, județul Ilfov

Cum ne însușim documentele Congresului al XI-lea al P.C.R. în procesul instructiv-educativ

EDUCAȚIA POLITICĂ

Sensul predării, funcția socială pe care o au de îndeplinit disciplinele de științe sociale fiind însușirea de către elevi a politicii interne și externe a partidului și statului nostru, rezultă o concluzie clară: ele trebuie să se raporteze în permanență la documentele de partid, să fie predate în spiritul documentelor de partid, să reflecte bogăția de idei cuprinsă în acestea. Problema este însă cum să realizăm asemenea deziderat, care sînt modalitățile optime de a menține lecțiile noastre în permanență actualitate, de a preda problemele politice de mare complexitate la nivelul de înțelegere al elevilor. Din capul locului, se impune precizarea că rețete absolut valabile nu există, fiecare profesor avînd metodele lui de lucru, experiența lui.

Cuprinderea documentelor de partid în lecții înseamnă, în primul rînd, o bună cunoaștere, studierea lor temeinică, meditația asupra fiecărei teze, asupra asociațiilor de idei care se pot face pe baza lor în ceea ce avem de predat. Se impune o selecție și o ierarhizare a problemelor: altfel vom utiliza prevederile unei hotărîri ce privește un anumit domeniu (să spunem protejarea mediului ambiant sau gospodărirea pădurilor) la care ne vom referi într-o lecție-două și, cu totul altfel, se implică în munca noastră documente magistrale așa cum este Programul partidului sau hotărîrile Congresului. În primul caz nu se impune întotdeauna regîndirea completă a lecției, ci putem preda o lecție „clasică”, înglobîndu-i o serie de idei noi. În al doilea caz trebuie să ne concepem din nou unele lecții, să le

Conf. univ. dr. **OLIVIA CLĂTICI**

(Continuare în pag. a 5-a)

EDUCAȚIA PATRIOTICĂ

În educarea moral-politică și patriotică a elevilor, munca mea de diriginte găsește un sprijin neprețuit în documentele de partid pregătitoare ale Congresului al XI-lea, în prețioasele indicații cuprinse în cuvîntările secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Întreaga activitate educativă a elevilor în această etapă a anului școlar se desfășoară sub auspiciile și sub semnul întîmpinării celui de al XI-lea Congres al P.C.R., eveniment de uriașă însemnătate istorică în viața partidului și a poporului nostru.

Ca diriginte, mi-am propus să găsesc cele mai potrivite modalități pentru a-i ajuta pe elevi să înțeleagă și să transpună în viață conținutul documentelor de partid. Astfel, discutînd cu elevii primul capitol din Program, am sădit în sufletul lor mindria față de lupta multiseculară pentru libertate și dreptate socială a poporului nostru, conștiința vechimii și continuității noastre pe aceste meleaguri. Elevii au înțeles că poporul nostru n-a rivnit niciodată să subjuge alte popoare, ci a dus o luptă îndrîjită și necurmată pentru apărarea integrității patriei, a dreptului său sacru de a trăi liber. Cu acest prilej, evocînd pagini din lupta revoluționară a țărănimii și a clasei muncitoare, am ajutat pe elevi să înțeleagă că partidul nostru continuă, pe plan superior, cele mai bune tradiții din lupta poporului român.

Prof. **LAZĂR DINESCU**
Liceul „Grigore Alexandrescu”
din Tîrgoviște

(Continuare în pag. a 11-a)

EDUCAȚIA MORALĂ

În contextul larg al muncii educative, organizația U.T.C. a Liceului de cultură generală nr. 3 din Baia Mare și-a stabilit un sistem cu tipologie distinctă de sarcini și acțiuni, complementare și convergente la îndeplinirea idealului educativ comunist. În funcție de prioritățile etapei actuale și de perspectivă, prin consultarea unui larg colectiv de cadre didactice și a întregului activ U.T.C., au fost adoptate un complex de sarcini referitoare la studierea și cunoașterea documentelor programatice ale P.C.R., elaborate pentru Congresul al XI-lea, optimizarea învățămîntului politic U.T.C., informarea elevilor asupra conținutului și semnificației documentelor Congresului, a cuvîntărilor tovarășului Nicolae Ceaușescu; cunoașterea evenimentelor politice din viața internațională; însușirea aplicativă a normelor eticii și echității socialiste; angajarea directă a elevilor în procesul de propagare a cunoștințelor științifice și în demascarea conținutului neștiințific și retrograd al diferitelor concepții filozofice idealiste și religioase; urmărirea, de către organizația U.T.C., a activității zilnice a elevilor, a modului în care se îndeplinesc obligațiile școlare și se afirmă responsabilitatea, disciplina muncii și învătării; sporirea contribuției organizației la întregirea angajantă a elevilor în procesul de pregătire tehnico-productivă; cultivarea grijii față de baza didactico-materială a școlii, ca parte constitutivă a

Prof. **SORIN FETCHE**
îndrumător U.T.C.,
Liceul de cultură generală nr. 3
din Baia Mare

(Continuare în pag. a 11-a)

DE LA MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI ÎNVĂȚĂMINTULUI

Presesiune de transferări

În conformitate cu prevederile art. 240 din Statutul personalului didactic, în perioada 9—14 decembrie a.c. va avea loc o presesiune de transferări în municipii și orașe.

La această presesiune de transferări pot participa cadrele didactice titulare definitive din localitățile respective*, care doresc să funcționeze la școli mai apropiate de domiciliu și care la data de 1 septembrie 1975 au cel puțin 3 ani de activitate în postul pe care funcționează.

Transferările din cadrul presesiunii se efectuează pe posturi și catedre vacante la unități preșcolare, școli generale, case de copii, școli speciale, școli profesionale, licee de specialitate, licee real-umaniste, școli de specializare postliceală și școli de maștri, cu excepția unităților școlare de aplicație ale liceelor pedagogice și ale seminariilor pedagogice din învățământul superior, unde se desfășoară practica pedagogică a elevilor și studenților. În această pe-

rioadă se vor rezolva, cu prioritate, cererile cadrelor didactice titulare ale căror posturi urmează să se restrângă pentru anul școlar viitor.

Nu se pot efectua transferări de la școli generale, case de copii și școli speciale, la licee, școli profesionale, școli de specializare postliceală și școli de maștri.

De asemenea, nu se pot efectua transferări de la Casele pionierilor și școlile populare de artă la școli generale, licee, școli profesionale, școli de maștri și școli de specializare postliceală.

Cadrele didactice care doresc să solicite transferarea în această etapă pot consulta lista posturilor vacante la inspectoratele școlare și pot depune cereri în perioada 1—7 decembrie a.c.

Transferările efectuate în cadrul presesiunii intră în vigoare la 1 septembrie 1975.

* Nu se includ comunele suburbane, localitățile componente ale municipiilor și orașelor și satele ce aparțin acestora.

Dezbateri științifice

În zilele de 15—16 noiembrie a.c., a avut loc la Timișoara dezbateri științifice pe tema: „Pierderile din învățământ — modalități de prevenire și diminuare a lor”, organizată de Centrul de științe sociale și de Catedra de psihologie-pedagogie a Universității Timișoara.

La dezbateri a participat, cu lucrări, un mare număr de cadre didactice universitare și de cercetători științifici din centrele Timișoara, Cluj-Napoca și București, după cum urmează: „Profesorul și pierderile din învățământ” (Nicolae Apostolescu, Victor Țircovnicu, Viorica Golan — de la Universitatea Timișoara); „Probleme socio-pedagogice ale pierderilor școlare” (Dumitru Salade, Ion Aluș — de la Universitatea Cluj-Napoca); „Pierderea școlară în perspectivă psihologică” (Ana Tucicov-Bogdan — Universitatea București); „Cauze și efecte ale eșecului la învățatură” (Andrei Dancsuly — Universitatea Cluj-Napoca, Amalia Coasan — Institutul de igienă și sănătate Cluj-Napoca); „Cauze și remedii ale pierderilor școlare raportate la elev — o abordare interdisciplinară” (Vi. Krasnaseski, Mihaela Roman, Narcisa Fornea — Institutul de cercetări pedagogice București); „Rezultatele unei cercetări aplicative asupra pierderilor școlare în școala generală” (Ion T. Radu — dir. adj. în Ministerul Educației și Învățământului); „Particularități ale pierderilor în învățământ, în județele Timiș și Hunedoara — cauze și remedii” (Nicolae Pirvu, Ion Drăgan, Doina Vintilescu, Valeria Mureșan — Universitatea Timișoara); „Programul și rezultatele preliminare ale unei cercetări aplicative asupra pierderilor de studenți la

Universitatea București” (Acușin Cazacu — Universitatea București); „Noi metode pentru cercetarea pierderilor școlare” (Mihai Jigău — Institutul de cercetări pedagogice București); „Eficiența științifică a metodelor de cercetare asupra pierderilor din învățământul superior” (Gheorghe Retegan — Universitatea București).

„Perfecționarea muncii de îndrumare și control în școală”

Conducerea pedagogică a școlii în lumina unei teorii a conducerii unităților de învățământ — și căreia îi sunt dedicate studiile cuprinse în volumul recent apărut pe tema „Perfecționarea muncii de îndrumare și control în școală” — constituie nu numai una din cele mai actuale preocupări ale cadrelor didactice cărora le sunt încredințate sarcini de conducere, ci și o condiție esențială a asigurării traducerii cu succes în viață a politicii școlare a Partidului Comunist Român.

Venind în împlinirea acestor cerințe, volumul editat de „Revista de pedagogie” (redactor de volum: prof. Florica Popescu) pune la dispoziția cadrelor didactice un mare număr de studii valoroase elaborate de prof. univ. dr. Traian Pop, prof. I. Creangă, prof. univ. dr. Tiberiu Bogdan, conf. univ. dr. Vasile V. Popescu, lect. univ. Alex. Găvenea, lect. univ. Sofia Pușcașu, prof. Zina Sirbu, dr. Mircea Ifrim, prof. Petre Bejanaru, prof. Ion Rizescu, prof. univ. dr. Dumitru Salade, prof. Romeo Dăscălescu, dr. I. Antohe ș.a.

De la redacția revistei „Terra”

Revista de informare geografică „Terra” face cunoscut elevilor, studenților, profesorilor de geografie, școlilor, tuturor celor care se interesează de apariția ei, că numărul 4/1974 al revistei, în prezent la tipar, va apărea și se va difuza numai prin abonamente (6 lei un abonament) în intervalul 10—15 decembrie a.c. Abonamentele se pot face până la 25—30 noiembrie a.c.

Vizită în redacție

Zilele acestea, redacția revistei „Tribuna școlii” a avut ca oaspete pe Maria Kirova, redactor șef de secție la „Ucitel'sko delo” din R.P. Bulgaria. Cu prilejul întâlnirii de schimb de experiență și de informare profesională reciprocă, ce a avut loc, Maria Kirova a informat despre liniile directoare ale dezvoltării învățământului din patria sa.

Cel de al X-lea Congres al Partidului Comunist Bulgar și Plenara Comitetului Central cu privire la învățământ din august 1969 — a informat oaspetele — au fixat școlii o sarcină istorică: de a pune întregul său conținut în acord cu necesitățile dezvoltării social-economice ale țării, cu noile cuceriri ale revoluției tehnico-științifice.

Între măsurile pentru dezvoltarea, pe aceste coordonate, a școlii se numără organizarea școlii primare pe trei ani de studiu. Conținutul activităților în noul tip de școală primară este legat strâns de munca instructiv-educativă din grădinițele de copii, servind totodată ca bază trainică pentru activitatea din școala medie politehnică.

Planul de învățământ pentru școala primară de trei ani — aprobat în decembrie 1972 de către Biroul Politic al C.C. al P.C.B. și de Consiliul de Miniștri — și programele alcătuite în baza lui, asigură dezvoltarea multilaterală a copiilor, punând accent pe cunoașterea limbii bulgare, a matematicii, a limbii ruse; o pătrime din numărul total al orelor pe fiecare clasă este destinată obiectelor din ciclul estetic — muzică, desen — și de educație fizică.

În anul 1973, Ministerul Învățământului a elaborat planul de învățământ pentru clasele IV-X, în baza căruia s-a trecut la elaborarea programelor de învățământ. În această muncă au fost antrenati numeroși oameni cu înaltă calificare de la Academia de Științe din R. P. Bulgaria, de la institutele de învățământ superior, de cercetări pedagogice, cadre didactice care predau la catedră, psihologi, economiști etc. În elaborarea planurilor și programelor s-a avut în vedere însușirea temeinică de către elevi a cunoștințelor matematico-culturale, umanitare, politehnice de muncă, ideologice, pregătirea prin cultura fizică și tehnico-militară.

La chemarea partidului, în R. P. Bulgaria a luat naștere o adevărată mișcare pentru perfecționarea învățământului și educației, acestea fiind să se transforme — așa cum cerea primul secretar al P.C.B., tovarășul Todur Jivkov — într-o operă generală, într-o preocupare de partid de prim ordin.

ECOURI

Profesori „buni” la clase „slabe”?!

Pentru a pregăti o lecție pentru tine, o prieten din punctul tău de înțelegere, dar dacă o pregătești s-o înțeleagă o clasă de 36 de elevi, trebuie s-o privești din 36 de unghiuri de înțelegere.

Și dacă profesorul este produsul căutării, prin studiu, meditare și muncă, al răspunsurilor ce trebuie date clasei, înseamnă că întrebările sînt puse de clasă (direct sau indirect). Or, întrebarea este cel puțin tot atât de valoroasă ca răspunsul. O clasă care pune întrebări este o clasă bună. Profesorul care dă răspunsuri acestor clase este bun. O clasă care nu pune întrebări, în sensul bun al cuvîntului, este o clasă slabă. Și chiar lipsa de întrebări este o întrebare pentru profesorul

căutător. Poate profesorul să fie considerat bun cînd clasa pe care el a pregătit-o este slabă? Pentru ce să fie el considerat bun? Pentru sine, că știe? Dar a ști ceva nu înseamnă, implicit, că ești profesor și că poți face și pe altul să priceapă acel ceva. A fi profesor înseamnă a pătrunde în universul cunoașterii fiecărui elev și a lărgi granițele acestuia. Calitatea profesorului este dată de calitatea conexiunii între universul cunoașterii profesorului și universul cunoașterii elevului.

Chiar dacă unii profesori își mîngie orgoliul că sînt buni ignorînd propriile clase la care predau (despre care ei înșiși afirmă că sînt slabe) realitatea este una: calitatea profesoru-

lui este dată de calitatea clasei.

Așa că nu există „profesori buni la clase slabe”, ci „profesori buni la clase bune”, iar „la clase slabe — profesori...ca atare”!

Aș vrea să închei cu cuvintele „spuse din inimă” de un părinte într-o plenară a acestora: „Pe mine nu mă interesează că profesorul cutare e profesor și că știe carte — asta este treaba celor care l-au pregătit și-l încadrează, pe mine mă interesează să fie și profesorul copilului meu, să poată adică să-l învețe și pe el atunci cînd simte greutatea învățării. Pentru acest profesor — cea mai înaltă considerație!”

Prof. GH. DASCĂLU
Liceul de cultură generală din Babadag

CONSULTAȚII

Mai multe cadre didactice ne relatează că unii profesori și-au descurșat toate gradele didactice în decurs de numai cîțiva ani de la calificarea obținută prin absolvirea studiilor superioare, folosindu-se de prevederile art. 242 din Statutul personalului didactic. Un număr important dintre cei înscrși în acest an școlar pentru obținerea gradelor didactice II și I sînt în această situație. Care sînt prevederile legale?

— Statutul personalului didactic condiționează prezentarea la gradele didactice și de o vechime de cel puțin 5 ani de la un grad didactic la altul. Acest termen se reduce la 4 ani pentru personalul didactic care a obținut gradul anterior cu media 10 și la 3 ani pentru educatoarele, învățătorii și instructorii de la școlile (grădinițele) de aplicație ale liceelor pedagogice, dacă lucrează la aceste școli de cel puțin 3 ani (art. 86, 87 și 89 din Legea nr. 6/1969). De la aceste termene legea face o excepție pentru educatoarele, învățătorii și profesorii care funcționează în învățământ la data de 1 august 1959, precum și pentru maștrii-instructorii care funcționau în învățământ la data de 1 septembrie 1968, dîndu-le posibilitatea să solicite acordarea gradului didactic II la împlinirea a 10 ani de activitate în învățământ, fără a avea 5 ani vechime ca personal didactic definitiv și să solicite acordarea gradului didactic I la împlinirea a 15 ani de activitate în învățământ, fără a avea 5 ani vechime în gradul didactic II (art. 242 din Legea nr. 6/1969).

Coroborînd articolul 242 cu articolele 90 și 100 din Statutul personalului didactic putem soluționa problema pusă în discuție. De excepția prevăzută în art. 242 din statut poate beneficia:

— în mod unitar, personalul didactic (educatoarele, învățătorii, profesorii și maștri-instructorii) care nu și-a schimbat calificarea;

— în mod diferențiat, personalul didactic care a dobîndit o nouă calificare prin absolvirea studiilor superioare.

Vom analiza cel de-al doilea aspect. Legea prevede că învățătorii, educatoarele și maștrii-instructorii care au obținut gradele didactice II sau I și ulterior au absolvit cu examen de diplomă o instituție de învățământ superior, fiind numiți în posturi de profesori se pot înscrie pentru obținerea gradelor didactice în această calitate, fără să li se mai ceară condiția de vechime prevăzută pentru aceste grade. Rezultă, deci, că învățătorilor, educatoarelor și maștrilor-instructorii care nu au obținut gradele didactice nu li se poate aplica această excepție, după absolvirea studiilor superioare și numirea în posturi de profesori, pîndu-se înscrie pentru susținerea gradului didactic II la împlinirea vechimii în învățământ de cel puțin 5 ani de la obținerea diplomei de profesori. Mai rezultă că cei care au obținut numai gradul II ca învățător, educatoare sau maștru-instructor, pot susține acest grad ca profesor fără să li se mai ceară condiția de vechime, urmînd ca înscrierea la gradul I să se poată face peste 5 ani, respectiv 4 dacă au obținut gradul II cu media 10. (Legea nr. 6/1969 privind Statutul personalului didactic art. 83, 84, 86, 87, 89, 90, 100 și 242).

IOAN BADIU

Seminar de logopedie

În această toamnă, 40 de profesori specialiști în logopedie, din toate județele țării, au încheiat — sub conducerea conf. univ. dr. Constantin Păunescu — cursurile de perfecționare organizate de catedra de pedagogie specială a Institutului central de perfecționare a personalului didactic, printr-o interesantă dezbateri, în seminar, asupra activității logopedice din țară, în lumina noii sarcini prioritare, a ridicării calității învățământului, trasate în documentele de partid. Stabilind puncte de vedere comune în privința orientării gândirii logopedice, înlînirea s-a soldat cu concluzii de mare utilitate, cum ar fi: necesitatea angajării tuturor profesorilor logopezi la o activitate mai sistematică, în care să primeze analiza și dirijarea procesului de dezvoltare a limbajului scris și a lexiei la vîrsta mică, acordîndu-se, în același timp, atenția cuvenită profilaxiei tulburărilor de vorbire observate în ciclul preșcolar și primar. „Să nu uităm nicicînd că limbajul comportă un proces complex de învățare, iar de acest proces răspundem ca specialiști” — s-a auzit în cuvîntul participanților. Existînd o preocupare permanentă pentru dezvoltarea timpurie a limbajului, se va putea preveni și înlătura existența vocabularului sărac al unor copii, în primele faze de școlarizare.

Rolul profesorului logoped va fi nu numai acela al unui practician îngust, ci, în

primul rînd, acela al unui consilier al directorului, profesorului, învățătorului, educatoarei, cărora le va oferi sprijinul său autorizat în toate problemele de natură interdisciplinară, cum ar fi, de exemplu, metodologia învățării scris-cititului în clasa I. În cabinetul logopedic, e necesar ca munca să capete un caracter mai organizat și mai complex, urmînd principiul etio-patogenetic sau causal, favorizînd munca în echipă, care permite trecerea de la diferiți indici sau simptome la gruparea lor — toate acestea în scopul diferențierii comportării unui copil normal de a unui handicapat.

Alte propuneri valoroase: necesitatea instituirii unui centru național de logopedie — ca instituție stabilizată, care să imprumute mai ferm din stilul medico-logopedic, radiînd informații spre celelalte centre — atît în cercetare, cît și în terapia practică, unificarea terminologiei logopedice, intensificarea popularizării rezultatelor pozitive ale muncii logopedice prin presa pedagogică și alte mijloace, sînt numai cîteva, din cele menite să întărească frontul ideologic și educativ comun al specialiștilor logopezi, în lupta pentru eliminarea deplină a eșecului școlar, pentru calitate și eficiență la nivelul fiecărei unități de învățământ.

D. VOICULESCU

„În școlile de toate gradele, în cadrul procesului de învățămînt se va organiza participarea efectivă a profesorilor și elevilor la activitatea productivă.”

(Din Proiectul de Program al Partidului Comunist Român)

ȘCOALA, UNITATE DE PRODUCȚIE

Idee centrală a perfecționării instrucției publice de toate gradele din țara noastră, legarea cit mai strînsă a întregului învățămînt de producție are o însemnătate hotărîtoare pentru pregătirea forței de muncă necesită de viitoarea dezvoltare economico-socială în ritm înalt a României socialiste.

„Fiecare școală — se arată în Proiectul de Program al Partidului Comunist Român — va trebui să devină în același timp o unitate de producție, asigurînd elevilor pregătirea practică corespunzătoare.”

Școlile patriei noastre au pășit deja pe acest drum și numeroase colecții de cadre didactice și elevi se mîndresc cu rezultatele pozitive pe care le-au obținut în această direcție. Astfel de școli au planuri de producție, contracte cu întreprinderile economice, realizări valorice de ordinul sutelor și sutelor de mii de lei. Bineînțeles că rezultatele materiale ale activității productive a elevilor sînt demne de toată lauda și își au importanța lor economică de necontestat. Dar, ceea ce ni se pare mai important decît bunurile pe care le produc elevii, decît valorile materiale pe care ei reușesc să le introducă în circuitul economic, decît veniturile cu care sporesc fondurile școlilor lor este modificarea pe care această concepție asupra învățămîntului și această activitate o operează în conștiința elevilor. Devenind o unitate de producție, școala construiește în conștiința elevilor o lume a producției. Departe de a fi o activitate izolată, ruptă de viață, învățătura se constituie ca un proces în care munca productivă este integrată organic, cele două aspecte sprijinindu-se și condiționîndu-se reciproc. Elevii învață ca să știe cum să muncească, își verifică, își adîncesc și își consolidează cunoștințele în procesul muncii.

După cum producția este motorul întregii noastre existențe, activitatea productivă a elevilor devine din ce în ce mai mult un motor al muncii educative. La disciplina școlară se asociază disciplina muncii, acea disciplină muncitorească pe care o impune producția. O disciplină cu atît mai eficientă cu cît respectarea sau nerespectarea ei se materializează imediat în efecte concrete vizibile. Pe de altă parte, elevii încearcă încă de la cea mai fragedă vîrstă, bucuria creației practice, a lucrului făcut de mîinile lor, ceea ce a constituit dintotdeauna unul dintre cele mai puternice motive ale dragostei de muncă.

De aici, atît pentru efectele sale materiale, dar cu atît mai mult și, poate, în primul rînd, pentru imensul rol pe care îl joacă în planul conștiinței elevilor conceptul de „școală, unitate de producție”, se impune ca întreg consiliul profesoral să se orienteze cu hotărîre spre atelierul școlară. Înțelegem prin aceasta ca întregul colectiv de cadre didactice al fiecărei școli să-și concentreze atenția către producția școlii. Pîrește, cu posibilitățile specifice fiecărei discipline. Spre exemplu, unii vor da prioritate aspectelor de ordin calitativ — ne gîndim îndeosebi la cei ce predau discipline umaniste — cultivînd motivația și mîndria muncii, iar alții vor putea sprijini direct activitatea productivă — și aici gama posibilităților, începînd cu experiențe de laborator în care pot fi soluționate problemele reale ale producției școlare și terminînd cu explicarea unor principii teoretice pe baza datelor concrete pe care le oferă atelierul școlii, este extrem de largă.

OCTAVIAN BUZESCU

Ogorul a ținut loc de tablă...

După o perioadă de cîțiva ani de activitate obișnuită, cu nimic ieșită din comun pe planul realizărilor (sprijinirea cooperativei agricole de producție, recoltarea diferitelor plante medicinale și fructe de pădure), am elaborat în primăvara anului 1970, la Școala generală din Dolheștii Mari, împreună cu colectivul de cadre de specialitate și elevi, un program de muncă productivă pe mai mulți ani, cu efecte educative, pornind de la condițiile concrete existente, cuprinzînd un complex de lucrări agricole, mobilizatoare, cu finalitate concretă: școala să se autogospodărească, să se autofinanțeze. În acest program am inclus și o repartizare a forțelor în funcție de vîrstă, urmîrind angajarea efectivă a elevilor, în vederea dezvoltării unor trăsături ca: dragostea față de munca fizică, colectivismul, întruajutorarea, respectul reciproc, înțelegerea aspectului social al acțiunii de către toți copiii. Desfășurarea practicii tehnico-productive s-a făcut în diferite sectoare: lot școlară, ferma școlară, C.A.P.

Lucrările agricole, constituind forma de bază a activităților practice, au deprins școlarii cu mînuirea uneltelor, i-au ajutat să dobîndească cunoștințe despre unele plante și cultivarea lor.

Lotul experimental școlară a constituit, la început, forma principală de organizare a activităților practice. Numai datorită muncii și interesului manifestat pentru fertilizarea solului (transportarea, în anii 1972—1973 a 100 tone îngrășăminte naturale), datorită lucrărilor agricole mecanice, efectuării la timp și de bună calitate a lucrărilor,

schimbării metodologiei de lucru, s-a ajuns să se obțină, de la 100 lei, valoarea producției în 1970 (pe 1/2 ha) la 13 950 în anul 1974 (pe aceeași suprafață).

În cadrul fermei școlare, organizate din 1972, s-a ținut seama de factorii psihopedagogici, individualizîndu-se procesul de instruire tehnico-productivă, în funcție de particularitățile de vîrstă ale școlarilor, cît și, bineînțeles, de posibilitățile de dezvoltare economică a localității noastre. Pentru a conferi un caracter științific modului de organizare a muncii s-au adaptat la specificul școlii cîteva instrumente de lucru folosite în organizarea C.A.P. În acest scop, s-a introdus planul de producție pe care l-am elaborat împreună cu inginerul șef, cadrele didactice și elevii, pe baza planului de producție al C.A.P. din localitate.

Repartizarea echitabilă, munca în echipe, antrenate la întrecere, defalcarea planului pe brigăzi au constituit factorii esențiali care au contribuit la organizarea riguroasă a activității și la rezultatele foarte bune obținute. Școlarii au executat lucrări variate: prășit, plivit, recoltat, transportat, insulozat. Sub îndrumarea atentă a inginerului agronom cu experiență, pe cîmp s-a desfășurat o adevărată lecție în care ogorul a ținut loc de tablă. Colaborarea între dascăl și specialistul din producție a transformat școala într-o unitate agricolă în miniatură.

Prof. VALERIU SANDOVICI
director coordonator al Școlii generale din Dolheștii Mari, județul Suceava

Căi spre integrarea învățămîntului general și liceal cu producția

Programul Partidului Comunist Român de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism prevede ca în școlile de toate gradele, în cadrul procesului de învățămînt să se organizeze participarea efectivă a profesorilor și elevilor la activitatea productivă. Fiecare școală trebuie să devină, în același timp, și o unitate de producție, asigurînd elevilor pregătirea practică corespunzătoare.

În acest scop, începînd cu acest an școlar, în fiecare unitate de învățămînt, — gimnaziu, școală profesională, liceu — activitatea de pregătire tehnico-productivă a elevilor se desfășoară pe bază de plan de producție. Elevii vor lucra efectiv, cu responsabilități precise, cu norme, sarcini de plan, ca orice muncitor, producînd bunuri materiale utile pe bază de contract, precum și aparatură de laborator, scule și unelte pentru autodotare și produse pentru desfacere.

Experiența și practica școlară au demonstrat că prin planificarea unei producții, alături și corelată cu planificarea pedagogică a pregătirii tehnico-practice a elevilor se asigură condiții pentru îndeplinirea scopului învățămîntului prin sporirea eficienței muncii didactice. De asemenea, activitatea productivă ajută elevul să depășească stadiul și funcționalitatea unui exercițiu pregătitor pentru muncă, el devenind un participant activ la realizarea unor bunuri materiale.

Baza materială de pregătire practică a elevilor existentă în învățămîntul general, liceal și profesional asigură locuri de practică productivă pentru circa 281 000 elevi zilnic — în ateliere și peste 500 000 elevi în domeniul producției agricole. Evaluarea producției rezultate din munca elevilor în acest an — peste 387 milioane — arată că aproximativ 57% din aceasta reprezintă contribuția elevilor la realizarea producției din întreprinderile economice cu care școlile dezvoltă relații de patronare. De asemenea, o mare parte din producția realizată de elevi este destinată nevoi-

lor învățămîntului, pentru autodotare în special. Așa, de exemplu, numai școlile generale din județele Cluj, Hunedoara, Prahova, Sălaj, Suceava, municipiul București, realizează produse pentru autodotare în valoare de peste 6 milioane lei.

Instituțiile școlare cu rezultate bune în organizarea și desfășurarea activităților practice au nominalizat pe fiecare atelier, corespunzător cu vîrsta elevilor și sarcinile didactice de instruire practică, lista produselor (lucrurilor) care urmează a fi realizate trimestrial cu elevii, s-au îngrijit să asigure echiparea și dotarea locurilor de muncă și dezvoltă relații bune de colaborare cu unitățile economice patronatoare. Produsele executate în atelierele școlare sînt grupate pe repere, subansamble și produse din planurile de producție ale întreprinderilor, mașini, unelte, scule, aparate și mijloace de învățămînt pentru dotarea laboratoarelor și atelierelor școlare, produse chimice, mobilă și mobilier, țesături și confecții ș.a. Ca surse de aprovizionare cu materiale se inscriu: procurarea de deșuri și rebuturi din debitări la preț de deșuri, aprovizionarea cu materii, materiale, obiecte de inventar și semifabricate din producția întreprinderilor economice, pe bază de note de predare și comandă de realizare a unor lucrări parțiale și în colaborare cu acestea. Pentru pregătirea agricolă, necesarul de sîmînță, material săditor, insecto-fungicide, pesticide ș.a. se asigură de către organele județene agricole și de unitățile agricole din localitate.

Pentru optimizarea și raționalizarea activităților productive, Ministerul Educației și Învățămîntului a pus la dispoziție școlilor cataloage cu proiecte de produse pe profile de atelier, cu documentația tehnică necesară, ceea ce ajută profesorii-maștri și elevii în instruirea lor tehnică și tehnologică.

Condiții bune pentru desfășurarea activităților productive ale elevilor oferă îndeosebi centrele de ateliere interșcolare, în care lucrează zilnic 120—500 elevi, cum sînt cele din orașele Iași, Piatra-Neamț, Roșiori de Vede, Craiova, București ș.a. Aceste centre de ateliere interșcolare desfășoară activitatea productivă după regulile întreprinderilor sau funcționează ca secții de producție ale acestora. Echiparea și dotarea acestor spații specializate este asigurată de întreprinderile patronatoare prin transfer de bunuri de inventar sau predate în custodie, iar îndrumarea elevilor se asigură de către muncitorii detașați pentru a lucra efectiv alături de elevi. O inițiativă valoroasă o constituie și cooperarea școlilor învecinate la realizarea unei producții comune, pe aceeași profile de ateliere, prin rotirea elevilor corespunzător cu prevederile programului și specializarea atelierelor din școlile învecinate.

Experiența și practica școlară au confirmat justetea politicii partidului și statului nostru în domeniul legării învățămîntului de viață, al îngemănării acestuia cu producția. Școala este chemată să ajute tînăra generație ca pe lingă însușirea unei culturi, să se pregătească tehnic și practic, să cunoască problemele actuale ale construcției socialiste, să fie înarmată cu deprinderi de muncă productivă.

Pedagogia muncii în școală — sistem de principii și acțiuni educaționale — obligă conducerile de școli, ale unităților economice patronatoare, pe fiecare profesor în parte, să sprijine și să dezvolte un învățămînt activ și productiv, să transforme clasa în anexă a atelierului sau laboratorului-școală.

MIRCEA VLĂDUȚ
inspector general în Ministerul Educației și Învățămîntului

PROFIL DE PRODUCȚIE

Pentru îmbunătățirea activității tehnico-practice a elevilor și adaptarea ei, în actualul an școlar, la cerințele economice locale, Inspectoratul școlar al județului Dolj a luat unele noi măsuri, din care consemnăm:

- La Liceul „Nicolae Bălcescu” din Craiova a fost creată, de curînd, micro-întreprinderea „Hărnicia”, care funcționează într-un complex de 11 ateliere școlare (bobinaj, mecanică fină, electrotehnică, electronică, radio-T.V. ș.a.). Modul de organizare, autoconducere și funcționare a microîntreprinderii reproduce pe acela al întreprinderilor patronatoare.
- Un mare număr de ateliere de croitorie, broderie, țesătorie au fost reprofile, avîndu-se în vedere forța de muncă necesară, în perspectivă, la întreprinderile patronatoare (din Craiova, Filiași, Băilești) și funcționează, în prezent, ca ateliere de bobinaj. În școlile din mediul rural, o parte din ele au fost transformate în ateliere de mecanică agricolă, patronate de S.M.A.-uri.
- 84 de ateliere de lăcătușărie din școlile filiale au fost dotate cu unelte și scule necesare unei bune funcționări. În aceeași categorie de școli au fost înființate noi ateliere de mecanică fină și electronică.

CONFERINȚELE ORGANIZAȚIILOR DE PARTID

Școala — factor esențial al construcției socialiste

- O etapă istorică : de la Congresul al X-lea, la cel de al XI-lea Congres al P.C.R. • Analiză critică, exigentă a muncii de educare a tinerelor generații • În perspectivă : programul luminos al marilor înfăptuiri

Sîmbătă 16 noiembrie a.c. a avut loc Conferința Organizației de partid a Capitalei, moment culminant și cu care s-a încheiat, în toate organizațiile partidului, dezbaterile proiectelor de documente programatice care urmează a fi analizate și adoptate de Congresul al XI-lea al Partidului Comunist Român.

Dînd o înaltă apreciere personalității revoluționare a tovarășului Nicolae Ceaușescu și exprimînd ca un singur glas voința comunistilor și a tuturor oamenilor muncii, Conferința Organizației de partid a Capitalei a hotărît să propună ca, la apropiatul Congres, tovarășul Nicolae Ceaușescu să fie ales pe viață Secretar general al Partidului Comunist Român. De asemenea, cu hotărîre și răspundere, comunistii și întregul nostru popor au aprobat Proiectul de Program al partidului, Proiectul de directive și Tezele C.C. al P.C.R. pentru Congresul al XI-lea.

Conferințele tuturor organizațiilor partidului din toate locurile de muncă din țară și din toate domeniile de activitate social-utilă au raportat marile succese cu care întregul nostru popor întîmpină cel de al XI-lea Congres, contribuția la dezvoltarea puternică a bazei materiale a societății și la ridicarea, pe această bază, a nivelului de trai material și spiritual al tuturor celor ce muncesc. Poporul nostru, așa cum arată tovarășul Nicolae Ceaușescu la Conferința Organizației de partid a Capitalei, „demonstrează prin fapte că succesele în dezvoltarea bazei tehnico-materiale a societății asigură creșterea bunăstării întregului popor, ridicarea țării noastre pe noi culmi de progres și civilizație, că aceasta este singura cale de înaintare spre comunism”.

În marele bilanț al succeselor poporului nostru, se înscriu și realizările fără precedent pe care învățămîntul românesc le-a dobîndit în perioada istorică pe care am străbătut-o de la cel de al X-lea Congres al P.C.R. și pînă în prezent.

Partidul nostru, situînd învățămîntul printre factorii esențiali ai construcției socialiste, a dat o înaltă apreciere contribuției aduse de educatoare, învățători, profesori de școli generale și licee și de cadrele didactice universitare, consemnînd faptul că școala românească acoperă în întregime toate cerințele de cadre pentru toate sectoarele și toate domeniile de activitate social-utilă în opera de construcție a socialismului și de înaintare a țării noastre spre comunism.

Cu spirit exigent de critică și auto-critică, în care s-a desfășurat analiza activității în toate domeniile de activitate, au fost relevate eforturile comunistilor din învățămînt și a tuturor cadrelor didactice în vederea dezvoltării succesele obținute pînă în prezent și a lichidării lipsurilor și aspectelor negative ce mai dăinuie în activitatea de perfecționare, pentru îmbunătățirea muncii

și pentru valorificarea deplină a întregului potențial al cadrelor didactice în înfăptuirea neabătută a sarcinilor trasate de partid.

În perioada care a trecut de la cel de al X-lea Congres, consemnăm acțiunea de generalizare a învățămîntului preșcolar, coborîrea școlarizării la vîrsta de 6 ani, generalizarea învățămîntului general și obligatoriu de 10 ani, perfecționarea calitativă a profilului liceelor prin creșterea ponderii liceelor de specialitate și integrarea învățămîntului superior în acțiunea „învățămînt-cercetare-producție”.

Prin perfecționarea structurilor conținutului învățămîntului, prin abordarea pregătirii tineretului școlar într-o concepție unitară, crește continui rolul școlii în formarea cadrelor, în strînsă legătură cu cerințele dezvoltării socio-economice a patriei și sporește aportul ei la ridicarea nivelului de cultură al întregului popor.

Așa cum s-a arătat în Conferințele Organizațiilor de partid, prin aplicarea consecventă a politicii școlare a partidului nostru, învățămîntul participă la marile transformări revoluționare din viața social-economică și culturală a țării. Astfel, de exemplu, perspectiva ca muncitorul și țaranul, fiecare cetățean să aibă la intrarea în viața activă, ca pregătire minimă, învățămîntul liceal — pe baza unei pregătiri generale și obligatorii de 10 ani și, în perspectivă, pînă la nivelul unei școlarizări totale de 12—13 ani — dobîndește semnificația unor mutații profunde, calitative, cu adînci repercusiuni pozitive pentru progresul general al societății noastre.

Educînd prin muncă și pentru muncă și sporindu-și aportul său modelator la formarea personalității comuniste, școala noastră și întregul detașament de cadre didactice vor traduce cu hotărîre în viață indicațiile și hotărîrile celui de al XI-lea Congres al P.C.R. pentru ca tineretul nostru să fie un exemplu de dăruire și de pasiune în muncă.

Pe frontispiciul întregii activități didactice stă înscrisă indicația tovarășului Nicolae Ceaușescu care a spus că „Pentru a forma un bun specialist, un bun cetățean, constructor al socialismului este necesar ca o dată cu preocuparea pentru însușirea cunoștințelor de specialitate să acordăm o atenție permanentă educării generale a tinerilor, ridicării nivelului lor de cunoștințe culturale. Avem datoria — a spus Secretarul general al partidului — să pregătăm tînăra generație atît din punct de vedere al cunoștințelor de specialitate, cît și din punct de vedere politic, ideologic, astfel ca tînărul de mine, noua generație, să poată duce în mod sigur înainte euceririle înaintașilor, să ridice pe noi culmi civilizația socialistă, să asigure viitorul luminos al patriei noastre”.

COSTIN ȘTEFĂNESCU

„Lupta C. F. R.”, la 30 de ani de activitate

Ziarul „Lupta C.F.R. implinește, în această săptămînă, trei decenii de la reînființarea sa, 30 de ani de activitate neîntreruptă în slujba cauzei construcției noastre socialiste.

Redacția revistelor „Tribuna școlii” și „Tanügyi újság” adresează, cu acest prilej, colectivului ziarului

„Lupta C.F.R.”, colaboratorilor și cititorilor săi cele mai calde felicitări și urări de noi succese în munca stăruitoare și plină de abnegație pe care o depun pentru traducerea în viață a politicii partidului nostru, în sectorul de activitate care le este încredințat.

Prin muncă, pentru muncă

Rezultate și perspective ale învățămîntului în județul Vrancea

În ultima decadă a lunii octombrie, un colectiv de inspectori din Ministerul Educației și Învățămîntului, împreună cu inspectorii din cadrul inspectoratului școlar județean, a efectuat o acțiune de control și îndrumare asupra activității unor școli generale, licee și școli profesionale din județ.

Acțiunea a prilejuit o evaluare a rezultatelor obținute și orientarea activității didactice pe coordonatele majore ale învățămîntului din țara noastră în etapa următoare.

Ritm accentuat de dezvoltare

Pe fondul general al dezvoltării învățămîntului în țara noastră, rețeaua unităților de învățămînt preșcolar, primar, gimnazial, liceal și profesional, pe teritoriul județului Vrancea s-a extins și diversificat continuu, în concordanță cu cerințele economice și sociale ale județului. Astfel, în ultimii doi ani s-a realizat o creștere substanțială a efectivelor de copii cuprinși în grădinițe (de la 47, la 61% din totalul copiilor de 3—5 ani). De asemenea, a fost îndeplinită sarcina prevăzută de Hotărîrea Plenarei C.C. al P.C.R. din 18—19 iunie 1973 cu privire la cuprinderea priorității în grădinițe a copiilor de 5 ani, peste 90% din aceștia frecventînd în acest an școlii grădinițe. Este demn de menționat și faptul că în structura rețelei de învățămînt preșcolar a crescut ponderea locurilor în grădinițele cu program prelungit, de la 4,6% la 10,8% din totalul locurilor în grădinițe. În scopul dezvoltării învățămîntului preșcolar au fost construite din investiții și din contribuția voluntară a cetățenilor, noi localuri de grădinițe în Focșani, Adjud, Mărășești, precum și în multe localități rurale — Homocea, Ploșcuțeni ș.a.

Rețeaua școlilor generale asigură școlarizarea tuturor copiilor de vîrsta școlii generale. Este meritorie preocuparea inspectoratului școlar, sprijinit de organele de partid și de stat, de a mări capacitatea internatelor școlare și de a folosi localuri de tabere pentru cazarea elevilor domiciliati la distanțe mari de școală. Cu toate acestea, din cei 55 400 elevi din clasele I—VIII, 347 nu frecventează încă școala, iar alți 635 elevi au o frecvență slabă. Se constată că trecerea din ciclul primar, în ciclul gimnazial continuă, încă, să prezinte un prag în privința școlarizării elevilor. Faptul că o bună parte din

elevii care nu frecventează școala sînt dintre cei înscriși în clasa a V-a, este concludent în această privință. Este necesar ca, paralel cu sprijinirea unor copii prin sistemul burselor de școlarizare și prin aducerea lor în internate, colectivele didactice din Homocea, Dumitrești, Jitău, Ploșcuțeni ș.a., ajutate de organele locale, să acționeze cu fermitate pentru a asigura frecventarea școlii de către toți copiii.

Învățămîntul liceal din județul Vrancea cunoaște un proces de dezvoltare și transformare în conformitate cu economia județului. În acest an școlar, aproximativ 95% din promoția clasei a VIII-a frecventează anul I al liceului. Majoritatea din aceștia sînt orientați spre liceele de specialitate. Astfel, numărul elevilor cuprinși în anul I în liceele de specialitate din județ reprezintă 60% din total, iar cei din liceele real-umaniste 40%, rezultînd un raport de 3/2. În această privință apare necesară, pentru anul școlar următor, o mai intensă acțiune de orientare a elevilor spre unele licee de specialitate, îndeosebi în profil de construcții, agricol, mecanică agricolă la care, în acest an, nu s-a realizat integral planul de școlarizare.

Atente preocupări pentru îmbunătățirea activității instructiv-educative

O condiție hotărîtoare în desfășurarea cu bune rezultate a activității didactice o constituie asigurarea cu cadre a unităților de învățămînt. Prin repartizarea, în ultimii ani, a unui număr important de absolvenți ai liceelor pedagogice și ai institutelor de învățămînt superior, aproape 90% din învățători și profesori au calificare corespunzătoare. Cu toate acestea, la unele filiale ale liceelor, care funcționează în cadrul unor școli generale de la sate, funcționează și unii profesori absolvenți ai institutelor pedagogice de trei ani. Aceasta face necesar ca inspectoratul școlar și conducerea școlilor să stimuleze calificarea deplină a acestor profesori prin învățămîntul superior fără frecvență pentru a face față, în anii următori, exigențelor învățămîntului.

ION T. RADU

(Continuare în pag. a 9-a)

Experimentarea unor manuale

Pornind de la sarcinile trasate de Plenara C.C. al P.C.R. din 18-19 iunie 1973, Ministerul Educației și Învățămîntului a întors, cu caracter experimental, un important număr de manuale școlare, a căror confruntare cu practica nemijlocită la catedră constituie, în prezent, criteriul principal de validare a eforturilor depuse de colectivele de autori și de colectivul editurii noastre.

Realizarea acestor manuale experimentale s-a făcut în spiritul recomandărilor tovarășului Nicolae Ceaușescu, care, în cadrul Plenarei, ne-a atras atenția că este necesar să mergem cu hotărîre la îmbunătățirea procesului de învățămînt, înțelegînd că elevul și studentul nu pot învăța nelimitat și că, pentru perfecționarea metodelor și formelor de predare în învățămîntul nostru de toate gradele, trebuie înlăturate elementele inutile și repetările fără discernămint.

Apropiindu-ne de încheierea primului trimestru școlar, noile manuale experimentale au obținut o confruntare cu practica didactică și s-au putut înregistra unele aprecieri privind volumul de cunoștințe predate și însușit de elevi, succesiunea logică a asimilării cunoștințelor, precum și eventualele lipsuri inerente într-un manual experimental.

Colectivul editurii noastre dorește să obțină din partea cadrelor didactice aprecieri asupra manualelor experimentale atât la încheierea întregului an școlar, cât și la finele fiecărui trimestru și chiar la unele capitole sau lecții organizate după aceste manuale.

Mă voi referi, în continuare, la unele aspecte care interesează în mod deosebit pe colegii mei din redacțiile editurii.

Manualele de Gramatică și noțiuni de fonetică și de vocabular (clasa a V-a și clasa a VI-a) se deosebesc, în multe privințe, de cele folosite în anii anteriori. Accentuându-se caracterul lor practic aplicativ și renunțându-se la unele elemente de teorie (fără însă să se afecteze explicarea științifică a noțiunilor de gramatică), în cele două manuale s-a urmărit cu precădere dezvoltarea judecării elevilor, a deprinderilor de exprimare corectă, orală și scrisă, precum și corelarea componentelor limbii în cadrul unor exerciții de diferite grade de dificultate, cele mai grele dintre acestea fiind grupate ca exerciții facultative. În același spirit au fost realizate și se cer examinarea și manualele Carte de citire pentru clasa a V-a și clasa a VI-a.

Manualele experimentale de limbi străine (clasa a II-a reprezentînd primul an de studiu) urmăresc felul în care se utilizează ilustrația la clasele de începători și exercițiile pentru învățarea și consolidarea limbii.

La manualul de Chimie (clasa a VII-a), lucrîndu-se pe baza noii programe, s-a utilizat o schiță de organizare a informației sprijinită de logica internă a disciplinei și pe dezvoltarea activității independente a elevului. De altfel, manualul de chimie devine un

autentic calet de lucru în laboratorul de specialitate. Astfel, formarea unui limbaj chimic la elevi, prin cunoașterea și utilizarea simbolurilor și a formulelor, este strîns legată de activitatea practică de învățare prin metoda descoperirii.

Fizica (clasa a VI-a) se înfățișează ca un manual orientat în mod deosebit pe valorificarea formativă a disciplinei; pentru aceasta, spre exemplu, în studierea proprietăților corpurilor s-a început cu studiul lichidelor datorită ușurinței cu care se poate măsura în laboratorul școlar, volumul acestora. În ceea ce privește caracterul aplicativ al însușirii fizicii, prezentarea șublerului și a cronometrului vine în sprijinul muncii tehnico-productive din atelierele școlare.

Pentru manualul de Zoologie (clasa a VI-a) relevăm modul în care sint înfățișate reprezentanții principalelor unități sistematice atât din punct de vedere al textelor, cât și ilustrativ. Se urmărește: aprecierea volumului de cunoștințe prezentate, accesibilitatea manualului și funcția sa didactică (caracterul intuitiv).

Anatomia, fiziologia și igiena omului (clasa a VIII-a) a urmărit cu precădere latura practică aplicativă, corelarea intra și interdisciplinară, fiind necesare propunerii pentru introducerea sau scoaterea unor cunoștințe (teme, lecții, noțiuni, ilustrații ș.a.).

Geografia economică (anii II și III de liceu și anul I la liceele economice, turistice ș.a.) introduce pentru prima dată în învățămîntul nostru studiul geografiei economice pe ramuri. Se urmărește nivelul interesului manifestat de elevi pentru problemele de geografie mondială, volumul de date informative, corelarea cu celelalte obiecte de învățămînt (istorie, economie politică) și, mai ales, direcțiile dezvoltării economice a țării noastre în lumina Congresului al XI-lea al P.C.R.

Manualul Cunoștințe economice (anul I liceu) este orientat tematic spre principalele probleme economice cu care majoritatea absolvenților învățămîntului general-obligatoriu de 10 ani vor fi confrunțați în activitatea productivă în care se vor încadra. Exercițiile aplicative caută să sprijine înțelegerea acestor probleme, în contextul politicii economice a partidului și a statului nostru.

Prezentînd aceste cîteva aspecte privind modul în care au fost elaborate manualele experimentale - a căror introducere în școală a fost realizată după ample dezbateri cu colective de cadre didactice dintr-un mare număr de județe din țară - țin să menționez că redacțiile editurii noastre așteaptă cu interes aprecierile colegilor noștri profesori, astfel ca, pe această bază și a rezultatelor ce vor reieși din propria noastră activitate de cercetare, să le putem prezenta în anii următori, în ediții definitive.

Conf. univ. dr. ION STANCIU
directorul Editurii didactice
și pedagogice

Modernizarea predării matematicii la clasa a V-a

Ce și-a propus manualul. Ținînd seama de progresele realizate în învățarea matematicii într-o serie de țări, s-a considerat oportună începerea unui experiment de amploare (29 de clase din 21 de școli aparținînd la 8 județe) care să rezolve următoarele probleme: evitarea supraîncărcării, accentuarea caracterului logic al predării, organizarea superioară a conținutului, stabilirea unei corelații optime între algebră, geometrie și aritmetică, unificarea limbajului matematic etc. Aceste cerințe s-au concretizat în următoarele capitole ale manualului de clasa a V-a: mulțimi, operații definite în mulțimea nr. natural, mulțimea „Z” și mulțimea „C”. Nu este de competența noastră să discutăm legitimitatea acestor capitole sub raport matematic, dar putem aprecia concepția pedagogică inițială. Din acest punct de vedere, trebuie să spunem că intențiile autorilor (V. Ștefănescu, L. Aramă, C. Cărbunaru și I. Gheorghilă) au fost cât se poate de bune și corespunzătoare realizărilor actuale în domeniul didacticii matematice.

Desfășurarea cercetării. Experimentul a început cu un instructaj sumar, pe baza unui manual elaborat pe fascicule, cu numeroase greșeli tehnice și în condiții grafice nesatisfăcătoare. Cu toate acestea, el a fost primit cu încredere de profesori și elevi, iar pe parcurs a reperat un adevărat succes, datorită unor calități reale, ca de pildă: apelul la creativitate - superior manualului în uz - noutatea noțiunilor, diminuarea calculului de rutină etc.

Testarea manualului. Urma să se facă intensiv și extensiv cu scopul de a se contura posibilitățile și limitele lui, astfel încît să devină posibile actualele ameliorări pe parcursul anilor, și, în orice caz, să permită o adevărată „fișă tehnică” a manualului, fără de care nu e posibilă nici o decizie fundamentală. Testarea intensivă s-a realizat la Școala generală nr. 88 din București de către prof. I. Popescu și L. Gaiu și a constat din probe curente, adică probe scurte (5 minute) la sfîrșitul fiecărei ore și din probe finale. Primele urmăreau în principal evoluția gîndirii elevilor pe parcursul anului școlar, celelalte „stocajul” final de informații și capacități matematice dobîndite. La aceste probe s-au adăugat protocoalele întocmite pentru fiecare lecție de către subsemnatul.

Rezultatele obținute și unele concluzii. Din 164 de cerințe, conținute în 5 probe finale, la o clasă a V-a s-au obținut 32,3% rezultate foarte bune (adică 80-100% rezolvări corecte), 52,4% bune (50-80% rezolvări corecte) și 15,3% slabe (sub 50% rezolvări corecte). La cealaltă clasă, rezultatele au fost sensibil mai mici: 20%; 34, 2% și respectiv 45,8%. Ni se pare evident faptul că și clasele experimentale se supun regulii oscilației și că

marginile acestor oscilații sînt puțin cunoscute atît la clasele experimentale cît și la cele de control pentru a putea trage concluzii ferme pentru moment. Noi cercetări urmează să dea răspuns acestei probleme esențiale pentru soarta oricărui experiment de didactică matematică.

Mai ales probele curente, dar și cele finale, ne-au atras atenția asupra faptului că rezultatele foarte bune, bune și slabe se obțin uneori la aceeași temă sau capitol, de către același elev, după gradul de dificultate al formulării. Este semnul sigur al impreciziei obiectivelor inițiale (pînă la ce nivel trebuie însușită o informație?). Pe de altă parte, cele 15% respectiv 45,8% procente slabe reprezintă - în perspectivă - o cantitate inacceptabilă pentru un manual experimental, deci trebuie făcute încă eforturi pentru îmbunătățirea structurii și predării manualului. Tot sub raport didactic, semnalăm unele dificultăți, ca de pildă: apariția unor stereotipii neadekvate, bruiaje de planuri în analiză, greutăți de conceptualizare și concretizare, oscilații ale gîndirii elevilor în procesul însușirii unor noțiuni etc.

Cu toate acestea, ținînd seama de nivelul la care se însușește matematica în general (luînd ca punct de comparație probele de control aplicate pe sectoare), de faptul că este vorba de un manual care se experimentează pentru prima dată și mai ales de faptul că el a fost primit cu mult interes de cadrele didactice și de către elevi, apreciem rezultatele obținute ca bune. Ele justifică în orice caz, sub raport didactic, continuarea experimentului. Credem însă că actualul manual trebuie revizuit în privința cantității de informație ce se predă (după unele calcule sumare ea este mai mare decît în manualele obișnuite, ceea ce nu permite forme de solici-tare mai variate - creații de probleme și exerciții, unele aplicații etc. - care cer un timp suplimentar). De asemenea, credem că trebuie reformulate actualele obiective ale experimentului pentru a fi operante în procesul experimentării. Formularea lor actuală este prea generală pentru a permite o testare scrupuloasă. La părerile formulate mai sus, păreri personale, bazate pe o serie de date limitate, am mai adăuga și pe aceea a necesității de a se organiza mai bine întregul experiment, deoarece greutățile majore întîmpinate pînă acum au fost de ordin organizatoric, nu științific, cum ar fi fost normal. Din păcate, însă, aceste greutăți continuă. Astfel, ne este greu să înțelegem de ce nu s-a reușit să se asigure manualele necesare pentru continuarea experimentului în acest an nici pînă în prezent. Acest fapt periclitează serios calitatea întregii acțiuni.

Conf. univ. dr. N. RADU

EDUCAȚIA POLITICĂ

(Urmare din pag. 1)

regîndim, să le dăm o altă structură care să pună mai bine în evidență noile profunzimi ale cunoașterii problemelor ce stau în atenția factorilor de decizie. Dar, indiferent de cazul concret, se cer evitate alăturările forțate de idei, afirmațiile nedemonstrate. De exemplu, în prezent nu mai putem preda lecția despre statul socialist ca în manual, iar spre sfîrșit să adăugăm: „în legătură cu această problemă în Programul partidului se spune...”, și eventual să exemplificăm cu un citat. Întreaga lecție trebuie gîndită și predată prin împletirea organică a tezelor fundamentale ale marxism-leninismului despre statul socialist cu tezele din Program. Rolul statului socialist, sarcinile sale, principiile de organizare vor fi predate, așa cum rezultă ele din Programul partidului, vom ordona materialul potrivit acestuia. Vom insista asupra creșterii rolului statului în etapa făuririi societății socialiste multilaterale dezvoltate, asupra prevederilor privind perfecționarea activității organelor centrale și locale ale puterii de stat, a adîncirii caracterului democratic al funcționării lor. Lecția trebuie să-i ajute pe elevi să înțeleagă caracterul complex al activității statale în general și în etapa actuală în special al activității de conducere politică, să vadă ce probleme se cer soluționate în viitor.

tății de conducere politică, să vadă ce probleme se cer soluționate în viitor.

Se mai poate lua în discuție un aspect: raportarea unor prevederi programatice din documentele de partid la tezele fundamentale ale marxism-leninismului. În Program se arată că „baza ideologică a partidului este materialismul dialectic și istoric, socialismul științific, teoria marxist-leninistă”. Este un adevăr simplu dar el trebuie demonstrat pentru a-l apropia de înțelegerea elevilor.

Predarea în spiritul documentelor de partid simplu, clar, problematizat, realist, analitic, poate conferi lecțiilor noastre multiple valențe formativ-educative, interes, atractivitate, poate contribui la integrarea socială a viitorilor absolvenți.

Din dragoste pentru școală

Animați de pasiunea care le-a însoțit activitatea - de o viață - în învățămînt, soții pensionari Marin și Eugenia Benghiuș au alcătuit, în această toamnă, monografia Școlii generale din comuna Crețești (județul Vaslui), încredințînd manuscrisul cadrelor didactice și elevilor ei. Dovadă convingătoare că pentru dascălii cu dragoste de meserie și discipoli, pensionarea nu înseamnă renunțarea la „viața școlii”.

Consfătuire despre activitatea caselor de copii

Direcția învățămîntului preșcolar și general obligatoriu din Ministerul Educației și Învățămîntului a organizat, în zilele de 13-15 noiembrie a.c., la Casa de copii școlari din Prundul Birgăului (județul Bistrița-Năsăud), o consfătuire a inspectorilor școlari care se ocupă cu problemele caselor de copii în cadrul inspectoratelor școlare județene, la care au participat și unii directori ai caselor de copii din țară. Conferința a avut ca obiect analiza activității de pînă acum și discutarea măsurilor privind îmbunătățirea activității viitoare a caselor de copii. Participanții au abordat, în discuție, aspecte privind educarea, instruirea și integrarea socială a copiilor, rolul educatorului, colaborarea acestuia cu școala, asigurarea, în casele de copii, a unui climat de viață apropiat celui din familie, educarea la elevi a deprinderilor de muncă și de autogospodărire. Concomitent cu programul consfătuirii, care a prilejuit și un util schimb de experiență, participanții au vizitat casele de copii din județ, apreciînd unele rezultate înregistrate de acestea.

SARCINA TRASATĂ ÎNVĂȚĂMÎNTULUI PREȘCOLAR, DE PLENARA C. C. AL P. C. R. DIN 18-19 IUNIE 1973

„Ministerul Educației și Învățămîntului, consiliile populare județene vor lua măsurile necesare pentru extinderea învățămîntului preșcolar, ca parte integrantă a sistemului de învățămînt din țara noastră, astfel încît, în anul școlar 1980/1981, să fie cuprinsă în grădinițe aproape întreaga populație preșcolară în vîrstă de 3-6 ani. Se va acorda atenție cuprinderii, în instituțiile preșcolare, a tuturor copiilor de 5 ani de la orașe și sate, creîndu-se condiții ca aceștia să poată primi educația și cunoștințele necesare în vederea trecerii lor în învățămîntul general. În mod deosebit, va trebui să

crească preocuparea consiliilor populare, a conducerilor unităților economice și social-culturale pentru organizarea grădinițelor cu program prelungit, care vor funcționa de regulă, pe lingă întreprinderi.

Se va continua acțiunea de modernizare a conținutului învățămîntului preșcolar, acordîndu-se o mai mare atenție desfășurării activităților pe baza unor programe elaborate pe grupe de vîrstă, pentru a se realiza o mai bună continuitate între educația preșcolară și primele clase ale școlii generale, într-o concepție unitară”.

Nou, în noua programă

Consider că este foarte binevenită noua programă-proiect a activităților instructiv-educative în grădinița de copii, care obligă pe fiecare educatoare să iasă din gablonul îndrumătorului, unde erau planificate activitățile în cele trei trimestre. Ca urmare, fiecare dintre noi trebuie să pornim la o adevărată „căutare” a noului, a esteticului și a creatorului, participînd intens la realizarea cerințelor ce ne stau în față.

Studiînd cu atenție temele orientative propuse în cadrul desfășurării activităților comune, am constatat cu plăcere că majoritatea au un conținut actualizat în multe situații. De ce să nu recunoaștem feți-frumoși și ilene cosinzene și în constructorii zilelor noastre? Nu putem rămîne la același nivel de acum cîteva zeci de ani! Timpul trece, societatea evoluează și deci, odată cu el, noi, Așadar, conținutul activităților e bine să reflecte și aspecte din zilele noastre, din realizările științei și tehnicii moderne.

În ceea ce privește activitățile de desen, pictură și modelaj, ele sînt binevenite; în jurul vîrstei de 3-4 ani, copiii sînt foarte receptivi, reușesc să-și însușească limbajul plastic la nivelul vîrstei lor. O mare importanță o are practicarea exercițiilor de dactilo-pictură.

La grupa pe care o conduc (formată din copii de vîrstă diferită: 3-4-5 ani), la activitățile de pictură am urmărit efectul produs asupra copiilor mici de lucră-

rile de pictură realizate de copiii de 5 ani. Am organizat o activitate comună de pictură cu temă la alegere, pentru copiii de 5 ani, și o activitate de modelaj, tot cu temă la alegere, pentru copiii de 3-4 ani. Copiii mici au fost foarte preocupați de activitatea colegilor mai mari, întrebînd chiar în timpul activității: „Ne dați și nouă vopsele?”. După sfîrșitul activității, am organizat o expoziție cu lucrările realizate. Pe cele mai bune dintre ele le-am afișat la gazeta de perete „ISTEȚUL” (pe care am realizat-o cu mijloace proprii pe baza unei lămpi filatoare de curent electric), dînd posibilitatea copiilor de a contempla în alte condiții lucrările realizate.

Rezultatele au fost evident pozitive, copiii manifestîndu-și dorința de a picta și ei cît mai repede, fiind incințați de varietațea și jocul culorilor. Am pus apoi la dispoziția copiilor, pe coridor, foi volante de desen și acuarele, pentru a-i putea familiariza și în timpul pauzei sau al activităților alese, cu primele exerciții de dactilo-pictură. Pentru că reprezentările complete în ceea ce privește pictura se realizează exersînd și nu așteptînd scurgerea timpului...

Este adevărat, conținutul unor activități matematice pare greoi, de nerealizat, în unele unități preșcolare de la țară. Dar, în condițiile vieții moderne, cînd se tînde spre nediferențierea dintre sat și oraș, cînd se pun bazele matematicii mo-

derne, trebuie să fim și noi, cei de la sat, prezenți, să facem apel mai mult la studiul individual, creativitate și chiar personalitate - pentru elucidarea eventualelor greutăți. Sînt de acord cu negarea atributelor. De ce nu? - Copiii pot să diferențieze mai ușor un obiect dintr-o mulțime cîrcaia i se atribuie patru atribute.

De asemenea, în cadrul activităților de educație fizică, am găsit de o mare importanță introducerea exercițiilor de gimnastică ritmică modernă și a exercițiilor simple de gimnastică acrobatică, inexistente în vechea programă. Este vîrsta cînd organismul copilului poate fi modelat, propice înfloririi talentelor de mai tîrziu. Or, educația fizică face parte integrantă din educația comunistă, urmîrindu-se formarea unui tineret sănătos, educat în spiritul dragostei de țară, pe care să o apere. Deci, merită tot efortul din partea tuturor.

Deoarece vechile metodici și îndrumătoare nu prea mai sînt în pas cu noua programă (cu noile cerințe), consider că este necesară editarea altora, adecvate noului ritm. Punerea la îndemînă a celor trebuincioase studiului, pentru perfecționarea și documentarea cadrelor didactice, și în special interesul personal al fiecărei educatoare, acestea vor fi importante premise ale rezolvării tuturor sarcinilor ce ne revin, în pregătirea copiilor pentru școală.

DOINA JOIȚOIU MANOLE
directoarea Grădiniței de copii nr. 1
din Hulubești, jud. Dimbovița

Conținut adecvat cerințelor actuale

În condițiile creșterii funcției educative a grădinițelor de copii, considerate parte integrantă a sistemului de învățămînt din țara noastră de însuși tovarășul Nicolae Ceaușescu, la Plenara C.C. al P.C.R. din iunie 1973, apariția unei noi programe era imperios necesară, tocmai pentru a perfecționa procesul instructiv-educativ. În acest scop, avem datoria să ne mobilizăm toate resursele, în vederea îndeplinirii sarcinilor ce ne revin, pentru pregătirea copiilor pentru școală. Apreciez deosebit de mult conținutul noii programe, care mi se pare deosebit de valoros, mai ales pentru multiplele posibilități ce ni le oferă de a-l aplica creator, în condițiile zonei, ale unității și chiar ale grupei respective, și ca urmare am hotărît să lucrez după proiectul de programă (deși în zona Dornelor se lucrează după vechea programă) și cred că voi obține rezultate mult mai bune.

Mi-am întocmit o planificare trimestrială adaptată la toate condițiile locale și consider că, așa, ea este mult mai eficientă. Personal, consider că nu e absolut necesară o planificare model, tocmai pentru a nu deveni repede șablon (să nu se poată spune: „N-am putut observa ghiocelul, pentru că la noi era zăpada de un metru la data respectivă”, sau „Nu e reușit desenul «Stopul» (din imaginație), pentru că la noi nu sînt stopuri” etc.).

În ceea ce privește activitățile matematice, sînt mult mai variate și mai interesante; ele vor fi mult mai valoroase, în pregătirea copiilor pentru școală, și în nici un caz imposibil de realizat.

Dacă studiem cu atenție proiectul de programă, unde sarcinile și conținutul, care sînt obligatorii, sînt expuse clar, numai mijloacele, metodele și procedeele folosite cer mult spirit creator (în nici un caz improvizatii de moment), activitățile vor fi deosebit de reușite.

Pentru jocurile logice, materialele apărute în Suplimentul pentru învățămîntul preșcolar al Revistei de pedagogie (nr. 3/1973) sînt clarificatoare și destul de amănunțite, iar confecționarea trusei nu poate constitui chiar o problemă, deoarece atelierele școlare și ale casei pionierilor le pot confecționa la un preț acceptabil, din lemn, placaj sau alt material, după cum, cu puțină bunăvoință, le putem confecționa și noi, din carton de diferite grosimi și, dacă piesele le acoperim cu staniol, sînt chiar foarte frumoase.

Fără îndoială că ne-ar incînta, și pe noi și pe copii, o trusă din material plastic, care ar întruni toate calitățile dorite; pe aceasta o așteptăm să apară în comerț.

E drept că unele teme ne sînt străine și ar necesita unele explicații, dacă se poate în paginile revistelor noastre, ca de exemplu „Jocuri de reproducere și transformări”, „Jocuri de transformări ciclice” și altele.

Și activitățile de desen și pictură ni se par deosebit de interesante, în special cele executate în prezența naturii. O frunză cu toate culorile toamnei cuprinse în ea, a impresionat plăcut pe copii și mulți au reușit să o redea frumos într-o manieră proprie, avînd-o în față.

Pentru a da posibilitatea copiilor să se exerseze prin desen, ori de cîte ori doresc, în condițiile unui spațiu restrîns și ale unui număr mare de copii în grupă, și pentru a nu risipi hîrtie, am hotărît să folosim tăblițe individuale (în genul celor pe care le foloseau părinții noștri cînd învățau să scrie), pe care să deseneze cu cretă, cu acuarele sau creioane colorate (grafit fără lemn).

Prevederea, în proiectul de programă, a educației moral-patriotice într-un capitol separat, ca activitate distinctă, este deosebit de valoroasă. Am hotărît să organizăm desfășurarea acestei activități în toate grădinițele, chiar dacă nu se lucrează după noua programă. În această muncă, am căutat să mă folosesc de toate evenimentele deosebite și am pus copiii în situația de a asculta, a recepta și a exprima apoi, în discuții, jocuri, desen și alte activități, ceea ce au auzit în clasă, la radio, au văzut pe micul sau marele ecran.

MARIA ȘERBAN
educatoare,
secretara organizației P.C.R.
a grădinițelor din Vatra Dornel

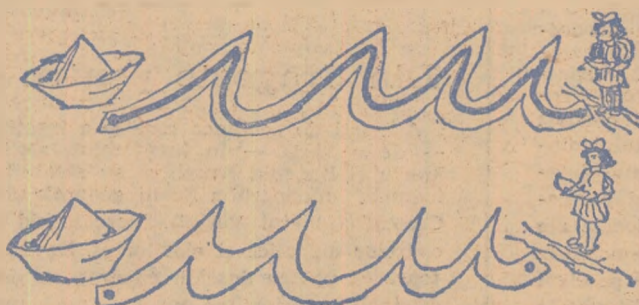
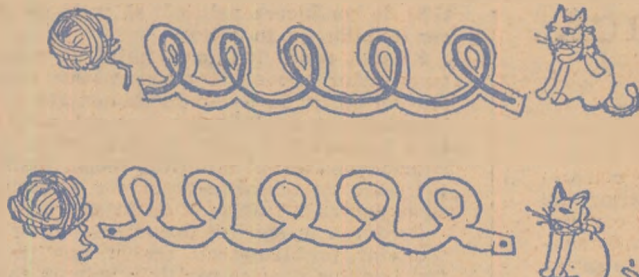
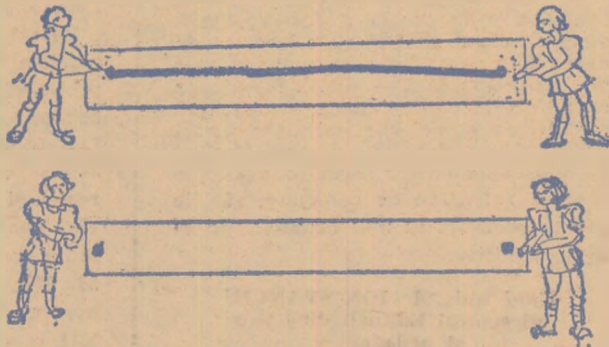
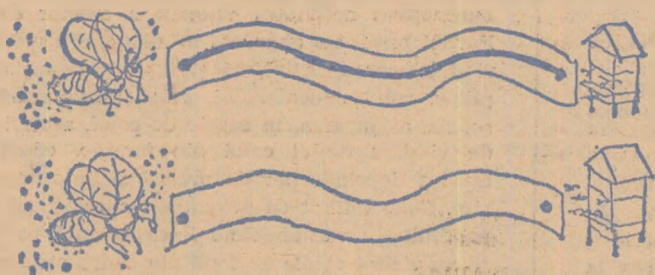
Vă propunem să experimentați...

...un Joc de coordonare original, pentru formarea și dezvoltarea mîinii, prin exersare pe diferite trasee grafice. Serveste deci, implicit, pregătirii pentru activitatea de scris de mai tîrziu, neignorînd, ci potențînd caracterul de joc, atît de agreat de preșcolari.

Pentru buna desfășurare a jocului, e necesar ca educatoarea să cultive motivația adecvată fiecărui traseu grafic dat spre efectuare. De exemplu, prin propuneri de genul: „Copii, întindeți voi sfoara între cei doi copii care vor să o tragă”; „Ajutați albina să ajungă la stup”; „Imitați mișcările unduitoare ale șarpelui spre tufă”; „Impingeți bărcuța de hîrtie pe valuri”; „Deșirați firul de lînă din ghem”, copiii sînt îndemnați să completeze fiecare al doilea desen, cu linia corespunzătoare fiecărei mișcări grafice în parte. Fiește, educatoarea are latitudinea să propună și alte motivații, pe alte elemente de desen decît cele de față.

Aceste originale fișe pot fi ușor desenate, eventual, multiplicate, sau obținute prin decuparea și lipirea figurilor care compun desenele în ansamblu.

Așteptăm să ne comunicați observațiile și sugestiile dumneavoastră asupra modalităților de realizare a acestui joc și asupra eficienței lui.

Compunerea — un important exercițiu pentru dezvoltarea gândirii elevilor

Eficiența lecțiilor de compunere

Voi reda mai jos câteva procedee de explicare a cuvintelor, de îmbogățire a vocabularului, fără a avea pretenția că sînt noi, dar care au avut o eficiență deosebită la lecțiile de compunere: 1. cercetarea desenelor, a schițelor, a machetelor privind predarea formelor de relief: movilă, deal, munte, depresivne, podiș, șes etc.; 2. observarea directă a aspectelor din viața socială. Am organizat vizite și le-am arătat copiilor un complex alimentar, o stație de radiofonicare, un șantier, o uzină etc.; 3. folosirea sinonimelor (nea-zăpadă, obstacol-piedică); 4. explicarea unor cuvinte prin mimică, gesturi (prin interjecțiile onomatopice); 5. generalizarea noțiunilor particulare necunoscute de elevi, de exemplu: ciocirlan-pasăre, mesteacăn-lemn etc.; 6. alăturarea unui cuvînt necunoscut de un cuvînt din aceeași familie (de pildă: varieta-te-variant, vietate-viu, pustietate-pustiu); 7. împărțirea noțiunii generale în noțiuni particulare pe care le cuprinde cuvîntul: rechizite-caiete, creioane, culori etc., autovehicul-mașină, autobuz-camion etc.; 8. descompunerea cuvintului complex și explicarea lui (radiodifuziune, telespectatori); 9. explicarea cuvintelor cu ajutorul faptelor concrete (hărnicie, sirguință, curățenie, eroism — prin exemplul unor copii sau al unor eroi din lecții); 10. folosirea cuvintelor în diferite contexte pentru înțelegerea cit mai deplină a

sensului (muncă, cinste, adevăr, dreptate), formarea de diferite propoziții cu același cuvînt. Cu acest prilej se pot valorifica foarte bine și util elementele educative din lecțiile învățate la citire; 11. folosirea antonimelor mai cunoscute în cadrul predării noțiunii de adjectiv: măr dulce-sare amară; pădure mare-casă mică. Opoziția de sens am extins-o și la predarea substantivului (război-pace, prieten-dușmani); 12. folosirea derivatelor cu prefixe negative: ordonat-neordonat, mulțumit-nemulțumit; 13. derivarea cu prefixele răs, ante, anti sau cu prefixele micro, macro, filo, hidro (microfermă, hidrocentrală, filatelie); 14. modificarea cuvintelor cu ajutorul sufixelor (nic-fugarnic, platnic). În acest caz, elevii să creeze singuri cuvintele; 15. întocmirea cu grijă a citorva familii de cuvinte; 16. folosirea cuvintelor compuse (de reținut că aceste cuvinte se analizează gramatical în totalitate, nu separat componentele lor). Șirul procedurilor nu se termină aici. Fiecare necesită măiestrie pedagogică, tact și foarte multă pricepere în mînuirea cuvintelor din limbă.

Pentru corectarea compunerilor propun să se folosească sistemul de semne din Culegerea de texte pentru dicțuri.

Inv. TATIANA SAUCIUC
Școala generală din Broscăuți,
județul Botoșani

Drumul spre o scriere corectă

Ca orice deprindere, scrisul presupune un anumit mod de aplicare în practică a unor cunoștințe, a unor reguli. De aceea, în cazul scrisului este necesară stabilirea riguroasă a regulilor tehnice, grafice și ortografice.

La clasa a II-a, scrierea implică o problemă deosebită deoarece în textele de citire, gramatică, cunoștințe despre natură etc., copiii se întîlnesc cu o mulțime de cuvinte ce au ortografie specială (m-am dus, s-au întîlnit, să-și scrie, într-o zi etc.), cuvinte a căror scriere corectă și conștientă nu și-o pot însuși decât mult mai târziu cînd ajung să învețe despre articole, pronume și verb.

Îată cum procedez. La începutul fiecărei ore de citire, gramatică și compunere fac o scurtă dictare din două, trei propoziții. Scriu pe tablă unele din cuvintele pe care doresc să le introduc în scrierea lor (de exemplu: „să-și”). Cer copiilor să le observe și le atrag a-

tenția că aceste cuvinte numai în forma scrisă pe tablă sînt corecte (să liniuță și). Apoi alcătuiesc propoziții cu ele.

Procedînd în acest fel, de la începutul anului școlar, am reușit să introduc în scrierea copiilor, în fiecare săptămînă, două cuvinte cu ortografie specială. La sfîrșitul săptămînii fac o dictare care să cuprindă cuvintele analizate și dictate în săptămîna respectivă.

Tot în acest scop am afișat în clasă o planșă ce cuprinde marea majoritate a cuvintelor cu ortografie specială, pe care am intitulat-o „hai să scriem corect”. Rezultatele obținute pînă în prezent sînt foarte bune. Sînt mulțumită că și copiii mai slabi la carte reușesc să scrie corect aceste cuvinte.

Inv. HORTENSIA LUNGU
Școala generală nr. 6
din Hunedoara

Microportret

12 ani, fără repetenți

Școala generală nr. 176 din București și-a deschis porțile în toamna acestui an școlar într-o clădire nouă.

În această școală, am schimbat deunăzi câteva cuvinte cu învățătoarea Nicoleta Ursache care, vreme de 12 ani, nu a lăsat nici un elev repetent. Am încercat să aflu cum a reușit să ajungă la acest rezultat. Răspunsul este destul de complicat și greu de sintetizat în câteva cuvinte. Ar trebui să vorbesc despre blîndețea și dragostea cu care tratează pe fiecare copil în parte, despre disciplina exemplară a

acestei învățătoare care vine la cursuri cu o jumătate de oră înainte de sunele clopoțelului și își petrece numeroase ore în afara programului în școală, fie pentru a-i ajuta pe copiii care au dificultăți la învățatură, fie pentru a pregăti o șezătoare, fie pentru a-și conduce elevii la un spectacol la „Tîndărică”.

Ar mai trebui poate să vorbesc despre legătura strînsă pe care această învățătoare o ține cu părinții elevilor, de preocuparea de a folosi cele mai moderne metode de predare, de tactul

Istoria — lecție despre viitor

Pe cînd eram elevul aceluiași liceu în care profenez astăzi, am avut bucuria să mi se dezvăluie filele de lumină și glorie străbună ale istoriei neamului nostru, de către profesorul meu de atunci, Tiberiu Crudu. Sămînța sădită de el stăruie și acum, obsedant, încercînd cu încăpăținare și modestie să iasă la lumină. Iar dacă cineva m-ar întreba: „Cum predăm istoria?”, i-aș răspunde: „Din fapt, din cărți și din inimă”.

Într-adevăr, rar domeniu de activitate care să ofere profesorului bogăție, varietate și frumusețe de fapte, asemenea istoriei. Contactul viu, nemijlocit, al elevului cu evenimentele istorice principale, îndeosebi cu cele ale istoriei patriei noastre, cu marile personalități, cu perioadele de seamă ale trecutului, cu imaginea cuprinzătoare a ființei seculare, zbuciumată și mereu înalțîndu-se spre libertate și spre mai bine, a poporului nostru, înseamnă istorie și, socotim noi, trebuie să însemne predarea istoriei. Predăm istoria folosind cunoașterea directă prin excursii, vizite și lecții ținute în vecinătatea locurilor istorice, în muzee, sau lîngă epocalele realizări economice și culturale ale orînduirii noastre socialiste.

Predăm, totodată, istoria, pornind de la manual și mergînd către monografiile istorice, către lucrări mai ample, de sinteză. În acest sens, aducem cărți la ore, le prezentăm elevilor, le folosim pe unele din ele pentru citate, analize, ilustrări. Așa, de pildă, terminînd prezentarea mării epopei a domniei lui Ștefan Voievod, am dat citire, la ore, inegalabilului portret al marelui domnitor român, ieșit de sub pana istoricului N. Iorga: „Cinstit și harnic, răbdător fără să uite, viteaz fără cruzime, strașnic în minie și senin în iertare, răpîicat și cu măsură în grai, gospodar și iubitor al lucrurilor frumoase, fără nici o trufie în faptele sale”.

Citatul, asemenea altora, în contex-

tul științific și emoțional al lecției despre Moldova în vremea lui Ștefan, a trezit și mai mult dragostea fierbinte a școlărilor pentru patrie și pentru Moldova, acest pămînt străvechi și scump al țării și al poporului nostru. Suceava, Vaslui, Putna, înflorirea și strălucirea țării Moldovei, fără precedent, în evul mediu românesc, s-au proiectat cu rezonanță și putere de simbol, în vecinătatea Săvineștilor, a Romanului, a cetății de industrializare a lemnului de la Suceava și a tuturor celorlalte locuri imbibate de istorie contemporană.

Istoria trebuie să izvorască din inimă și să se reverse în inimi, pentru a-și îndeplini nobila misiune educativ-patriotică, de știință social-politică, știință care se bucură astăzi de atîta atenție și prețuire în contextul vieții socialiste. Îndemnurile și hotărîrile cuprinse în documentele Congresului al XI-lea al Partidului Comunist Român sînt o dovadă elocventă în acest sens.

Numai cînd elevii noștri simt, la fiecare oră de istorie, că sînt fiii acestui pămînt strămoșesc, numai atunci școlarii încredințați nouă sînt mai puternic legați de realitățile și realizările noastre contemporane. Le înțeleg, le prețuiesc, învață să le apere și simt îndemnul lăuntric de a-și aduce și ei contribuția reală la împlinirea istoriei prezente și viitoare.

Îndemnul secretarului general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, rostit în memoria eroilor căzuți la Mărășești, capătă în acest sens putere de simbol: „Să nu uităm niciodată că toate cuceririle de care ne bucurăm azi au fost obținute prin lupte grele, prin jertfa celor mai buni fii ai poporului nostru... să ne legăm de a face să strălucească tot mai puternic în lume gloria patriei noastre scumpe — România socialistă”.

Prof. emerit AUREL DORCU,
Liceul „A. T. Laurian” din Botoșani

Laboratorul de biologie și agricultură

O condiție indispensabilă a progresului economic și spiritual al societății noastre este intensificarea cercetării științifice, în vederea aplicării cuceririlor științei în toate domeniile de activitate.

„Programul partidului — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu la Conferința Națională a cercetării științifice și proiectării — pune sarcini importante în fața cercetării biologice. Avem, în această privință, multe de făcut. Va trebui ca cercetarea noastră biologică să pătrundă cu curaj, tot mai adînc, în secretele naturii și vieții și, pe această bază, să acționeze pentru transformarea naturii în folosul omului”.

Îndemnul secretarului general al partidului nostru se adresează nu numai cercetătorilor din domeniul științelor biologice, dar, în aceeași măsură, și celor care plămădesc personalitatea cercetătorilor de mine, a viitorilor cetățeni înzestrați cu o pregătire științifică și tehnică de înalt nivel, o atitudine demnă față de muncă, de înaltă responsabilitate cetățenească.

În școală, activitatea de cercetare capătă în procesul instructiv-educativ aspecte variate, începînd cu pregătirea tehnico-productivă a elevilor din școlile din mediul rural și pînă la studiul amănunțit, cu adevărate valențe științifice, efectuat în cadrul orelor speciale de laborator sau al cercurilor pe specialități. Aici, în laborator, dar mai ales în ferma agricolă școlară, elevul își dovedește pasiunea, imaginația, perseverența și permanenta creativitate, dobîndește cunoștințe tehnice-agricole, precum și informații despre aplicarea lor diferențiată în funcție de zonarea produc-

ției vegetale și animale din unitățile agricole, își însușește deprinderi practice necesare calificării profesionale și încadrării lui sociale în producție.

Realizarea în practică a acestei pregătiri complexe și multilaterale a tineretului școlar obligă pe profesorii de biologie să desfășoare o activitate planificată, după o anumită metodologie, care să rezolve problema ponderii aplicațiilor practice desfășurate nemijlocit în natură.

„Avem nevoie de lucrări legate de viață — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu cu prilejul vizitei de lucru la Institutul central de biologie. Nu solul trebuie să ajungă de pe cîmp în laborator, ci cercetătorii să lucreze pe teren în agricultură”.

De aceea, pledăm pentru organizarea activității în laboratoare concepute științific, care să comunice direct cu ferma: au sera școlară, unde elevii să muncească efectiv și să poată aplica imediat în practică cunoștințele primite la lecții. Organizîndu-se în școli asemenea centre biologice funcționale se pot aborda problemele de cercetare școlară de pe poziția aportului pe care acestea pot să le aducă în cunoașterea aprofundată de către elevi a legilor obiective ale naturii, în legarea învățămîntului cu cercetarea și producția.

Experiența școlară demonstrează că sînt multe neajunsuri în folosirea rațională a materialului didactic în cadrul orelor de biologie. Căci, muloarele oricît de bine ar fi concepute, rămîn tot din gips și pot fi utilizate cu eficiență sporită abia după o observare și cunoaștere exactă a materialului biologic din natură. În multe școli, orele de predare și practică desfășurate în laborator sau ferma agricolă, se improvizează de la o săptămînă la alta și instruirea elevilor nu este legată de tehnologiile agricole moderne în care se folosesc pe larg procedeele mecanizării și chimizării agriculturii.

Sarcina principală ce revine profesorului de biologie este să creeze condițiile necesare pentru ca în fiecare școală să existe o bază proprie de cercetare, unde elevii să studieze și să muncească cunoscînd realitatea biologică a desfășurării fenomenelor vieții.

Profilarea reală a cercetării biologice în școală pe cunoașterea nemijlocită a naturii, a necesităților dezvoltării agriculturii din țara noastră va contribui la creșterea și educarea tinerei generații în spiritul idealurilor socialismului și comunismului, al concepției științifice a materialismului dialectic și istoric.

B. OCTAVIAN

VIOLETA APOSTOL

Entuziaști la școala din Frumușeni

● Reportaj — anchetă ●

În școala veche, școală nouă

Să nu-și inchipuie cititorii că primele impresii transcrise de reporterul venit la prima oră, într-o școală — de această dată în Școala generală din satul Frumușeni, județul Arad — sint neschimbătoare, cum ar fi părerea cite un profesor despre o clasă, ori despre un elev... Cine pășeste — și eu am pășit, într-o dimineață ceoasă de noiembrie — pe aleile de curind asfaltate, care leagă o clădire de alta, în interiorul lotului școlar, cine observă, în curtea școlii, o bază sportivă nouă și-l aude vorbind despre viitorul școlii pe entuziastul director Vasile Man, renunță la prima impresie, aceea de vechime, pe care i-o dă, privită de la distanță, clădirea principală a școlii, datînd din 1886!

În această clădire și în altele „mai noi”, anexate școlii, se află repartizate, pe cicluri de învățămînt, cele douăsprezece săli de clasă (cabinetele sint numite, aici, cu prudență justificată, clase-cabinete). Învată, în ele, 279 elevi, români și germani — secții paralele — majoritatea din Frumușeni. O parte vin din satul vecin, de la Aluniș, nu pe jos, cum se mai întîmplă în unele școli sătești, ci cu autobuzul obținut de conducerea școlii de la I.T.A. Arad.

Nouăsprezece cadre didactice calificate, în posesia gradului II sau a definitivatului. Își unesc, zi de zi, eforturile, pentru ca în școala veche, învățămîntul să fie de calitate, modern și eficient. În școala veche, școală nouă!

Cînd tac, la lecție, șapte din doisprezece elevi...

Iau loc, alături de directorul școlii, în ultima bancă a clasei-cabinet de limba franceză, în care tinăra profesoară Magdalena Aldea (de curind promovată, cu nota maximă, la examenul de definitivat) nu se mai adresează, ca la prima oră, „netușilor” dintr-a VI-a A, ci... acelor dintr-a VIII-a A! Doisprezece elevi, cărora le este, din clasa a V-a, profesoară și dirigintă. Îmi dau seama cît de greu a fost, la limba franceză, începutul, dacă acum, în clasa a VIII-a, elevii citesc cu nefiresc de multe și elementare greșeli, nu știu să scrie parce que (ci parce) și n-au împrumutat nimic din minunata pronunție a profesoarei. Greșelile le corec-

tează numai și numai profesoara, conversația nu se infiripă. Cu exerciții de limbă nu se mai riscă, așa încît... „trecem la lecția nouă, închideți manualele, citesc eu, voi urmăriți-mă cu atenție!” (Totul, bineînțeles, în limba franceză). Și textul nou se deapănă, patruzeci de rînduri, fără oprire, profesoara citește învăliuitor de frumos, rezemată de catedră (de la începutul, pînă la sfîrșitul orei). Citesc, a doua oară, aceleași patru-cinci fete, care citiseră și textul precedent. Băieții, șapte la număr, nu scot o vorbă (franceză), nu citesc un rînd (stau, în schimb, cu mîinile la spate...).

— Este cea mai slabă clasă din școală! mi-o ia înainte profesoara.

— Le sînteți dirigintă?

— Da, dar intru cu mai multă plăcere la clasa a V-a. Veniți mîine, să vedeți deosebirea.

— De ce credeți că nu învață elevii dumneavoastră?

— Nu-i interesează pe ei franceza! Aici nu e ca la oraș!

— Aflu, totuși, că din satul Frumușeni, în ultimii douăzeci de ani, au absolvit studii superioare peste 50 de cetățeni. Unii vor fi învățat chiar franceza... Cu mai reduse posibilități. De ce n-ar face-o tocmai elevii dumneavoastră?

— Știți, manualul e prea greoi. Și programa încărcată!

— Știu. Veșnica poveste!...

...Îl urmăresc, acum, cu satisfacție pe Eleodor Stanca, profesor de limba română la secția germană (clasa în care ne aflăm e a VII-a B), stăruind și reușind să obțină răspunsuri bune, într-o exprimare cît mai vie și mai curată, aplecîndu-se asupra elevilor să le corecteze scrisul, îndemîndu-i să se corecteze unul pe celălalt. Le atrage atenția asupra oralității limbii române, a valorilor sale expresive și elevii își amintesc de unde e versul „Văd poezi ce-au scris o limbă ca un fagure de

miere”. Unii știu și ce înseamnă „fagure”, alții nu pot să-l pronunțe, dar pînă la urmă izbutesc... Citesc dragostea pentru literatură a profesorului pe „Harta literară a patriei” alcătuită de el și mă gîndesc la prototipul pedagogului-profesor invocat, într-o discuție anterioară, de către directorul școlii.

„Cu ajutorul elevilor poți să faci minuni”

Traversez strada, la clădirile anexă ale școlii, însoțit de profesorul de istorie, Daniel Schemmel, să vedem muzeul de istorie al școlii. Muzeul a intrat, de fapt, în viața culturală a satului și e socotit, deja, un interesant punct de atracție al județului. Muzeul de istorie al școlii are și o... istorie. La sfîrșitul anului 1969, profesor și elevi, dornici să cunoască mai bine trecutul localității în care trăiesc, au pornit la drum în căutarea obiectelor de interes muzeistic, pe care le-au expus în două săli de clasă.

Numărul obiectelor colecționate a crescut, direct proporțional cu interesul și pasiunea elevilor, încît, doi ani mai tîrziu, membrii cercului de istorie „Căutătorii de comori” întemeiau un muzeu școlar, într-o încăpere pusă la dispoziție de căminul cultural.

...1973. Școala obține, de la Consiliul popular („nota zece pentru colaborarea cu organele locale!” îmi spunea directorul) trei camere, în care muzeul școlar își împarte secțiile: camera meșteșugarului (obiecte reprezentînd șaptesprezece meserii), arme, monede din peste cincisprezece țări, ceasuri, lămpli, instrumente muzicale, colț școlar (o colecție de condeie vechi), documente despre figuri de comuniști din Frumușeni. Și, pentru că în Frumușeni funcționează cea mai mare împletitorie manuală din lume — o colecție de coșuri specifice, de scaune pentru împletitori ș.a.

Alerg cu privirea de la clocanul de piatră la cioburile dacice, de la cătușele pentru iobagi la săgețile din sec. XI, de la unicul velociped păstrat în județ la unicul profesor din școală, care exclamă, de la venirea mea: „Cu ajutorul elevilor poți să faci minuni!” Regret că nu i-am auzit și pe elevii lui (care nu sint numai ai lui) exclamînd de bucurie în fața „capului de roman” din ipsos, scos de el, prin săpături la „Fîntina turcului”. Ceva mă face să cred că nu i-aș fi văzut (iar profesorul nu i-ar fi vrut) în acele clipe „sînd frumos, cu mîinile la spate” (pentru a fi „disciplinați!”) așteptînd cu resemnare lecția abstractă, rece și anostă.

...O jumătate de oră după vizitarea muzeului școlar, în cabinetul de științe sociale, același profesor „supraveghează”, după cele mai noi și eficiente recomandări pedagogice, elevii clasei a VII-a B, la lecția de educație cetățenească. Așezați la mese, ori deplasîndu-se, la nevoie, de la o masă la alta, elevii fac însemnări, pe marginea articolelor de ziar citite, decupează altele

și le grupează, pe teme, în cutiile din rafturi, și le păstrează în pupitre, la îndemînă, pe cele imediat necesare. Din cabinet (singurul de altfel, care merită numele) o ușă dă în atelierul profesorului, dotat cu tot felul de unelte, de tîmplărie, lăcătușărie și legătorie.

Lui Daniel Schemmel nu i-ar sta bine să se justifice: „Inspectoratul nu ne-a trimis” sau „aștept să-mi sosească” materialul didactic necesar. Cum nu i-ar sta bine să afirme, punînd degetul pe notă, că elevii nu manifestă interes pentru istorie!

...„Cu ajutorul elevilor poți să faci minuni!” îmi revine în minte, ca un ecou, exclamația profesorului de istorie, în timp ce străbat cu privirea splendidele împletituri lucrate de elevi, în halele secției de împletituri a I.A.S. Frumușeni, unde își desfășoară activitatea tehnico-productivă.

...Dar titlul de campioană, pe județ, la handbal, cucerit de echipa școlii! Dar armoniile fanfarei școlare, ajunse pînă la margini de județ și mai departe! Dar altele bune, care vor veni, cîtă vreme direcțiunea școlii se va călăuzi după principiul „Nu tăiem aripile entuziaștilor!”

Și entuziaști există, între cadrele didactice de la Frumușeni, altfel cum și-ar fi redeschis lucrările „Asociația culturală sătească”, avînd treisprezece secții, conduse, fiecare, de către un profesor și numărînd peste o sută de membri — intelectuali apropiați de viața spirituală a satului, la chemarea școlii?

Altfel cum s-ar fi urcat, la sfîrșit de săptămînă, în autocarul din fața școlii o sută de elevi, conduși de profesorul Eleodor Stanca într-o excursie de studii la „Porțile de Fier”? Mă surprind fluturînd și eu o „aripă de entuziasm” la geamul autocarului, în care am văzut urcînd perechile de ochi tineri, mai însetați de lumina cărții decît am crede uneori și de aceea, necuprînsă, a vieții întotdeauna.

DRAGOMIR MAGDIN

Intre policromele ziduri împădurite ale dealurilor maramureșene, lîngă liniștea veselă a riului Cavnic, Școala generală din comuna Copalnic-Mănăstur și-a întîmpinat, în această toamnă, elevii cu încă 2 clase noi (clasele a IX-a și a X-a afiliate). La ambițioasa lor construcție au participat și ei, cu egală mîndrie, alături de profesori. Cu puțin timp înaintea anului școlar, la e-tajul I al clădirii școlii, transformat într-un original șantier, încă mai puteau fi văzuți trecîndu-și cărămizile și mortarul din mîină în mîină, pe o scară improvizată, pentru a se încheia lucrarea planșelor. „Nu se termina construcția claselor exact cu o zi înainte de începerea anului școlar, dacă nu și-ar fi dat, în felul acesta, «contribuția» — declară Octavian Pop, profesor de desen.

Dar nu numai atît. Elevii au curățat geamurile, au frecat podelele școlii. Cum am putea explica, în puține cuvinte, această dăruire? „Exemplul personal al dascălului impulsionează activitatea elevului” — iată o regulă de conduită a directorului școlii, tînărul profesor de limba română Ion Bota. În cadrul muncilor patriotice

O școală a muncii și dăruirii de sine

organizate de conducerea școlii și organizația sindicală, profesorii și elevii au intrat în ritmul unei munci comune, susținute, de gospodărire proprie, cu maximum de eficiență și minimum de cheltuieli, a bazei materiale a școlii.

„În aceste zile, întîmpinăm anotimpul rece tîind lemne, transportîndu-le la sobe, păs-trînd curățenie în sălile de clasă. Profesorii îndrumă și ajută permanent elevii în aceste acțiuni” — relatează și George Georgescu, tînărul profesor de educație fizică și sport. Într-adevăr, pentru orice vizitator neprevăzut, școala lasă această impresie de mare prospețime și puritate, vie ca aerul care inconjoară frunțile și inimile oamenilor.

Dar, tot în aceste zile, atenția cea mai mare este acordată amenajării și dării în folosință a internatului, cu 30 de locuri deocamdată, în fostul local al școlii: profesorii și elevii își dau mîna în grăbi-

rea acestei realizări. Se sparg un zid pentru amplasarea bucătăriei, profesorii transportă cazarmament din alte localități (paturi, saltele), se sudează rame la plite, elevii transportă mese, scaune... La această acțiune — de auto-gospodărire prin economisire — participă și comitetele de părinți pe clasă.

După ce se va epuiza sursa locală de autofinanțare, inspectoratul școlar județean va prelua sarcina lărgirii bazei materiale a școlii și a internatului. Circa 50 000 lei vor fi asigurați pentru aceasta. Inspectorul general școlar, profesorul emerit Andrei Bălan, a venit în comună personal, să sprijine cu îndrumări organizarea școlii generale cu clase afiliate. Grupa sindicală a profesorilor s-a angajat să procure vesela necesară internatului. Profesori din satele aparținătoare comunei au ajutat școala la terminarea lucrărilor. Mai e prevăzut să se încredințeze un teren a-

gricol stabil școlii, urmînd ca legumele cultivate să fie folosite în cadrul cantinei...

Este inutil să demonstrăm că, pentru cei șapte elevi care n-au ajuns încă să frecventeze în mod regulat școala, neputînd veni cu autobuzul (autobaza I.R.T.A. nu modifică traseul curselor pentru un număr atît de mic de călători, din motive de rentabilitate), pentru elevii din Ciocoiș mai ales (domiciliați la 13—15 kilometri depărtare de comună!), care se școală la ora 4, ca să poată ajunge la ora 8 la școală, pentru toți elevii care circulă cu autobuze sau mașini ale muncitorilor minieri, pe baza unui abonament prin corespondență, cu transbordare (nevoii să aștepte 15—20 de minute în stație!), pentru toți aceștia, înființarea internatului și darea lui în folosință, acum, în pragul iernii, e singura soluție, o necesitate vitală, impusă de dezvoltarea primei trepte a liceului în aceeași măsură ca de exigențele calitative

ale învățămîntului în acest nou an școlar. Realizarea internatului a fost înțeleasă ca o datorie de colectivul harnic și inimos al acestei școli, de conducerea ei.

Ar fi greșit să se înțeleagă, de aici, că elevii din Copalnic-Mănăstur, cunoscînd satisfacțiile muncii pentru școală, nu le împletesc cu satisfacțiile învățăturii în școală. În ateliere, ei confecționează lucruri utile, uniforme pentru preșcolarii din comună, obiecte din lemn și țesături de artizanat, în frumosul stil maramureșean. Recent, au plecat într-o excursie de duminică cu autobuzele, pe itinerarul Sighet — Săpînța, tîind muntele Gutiiului, sub conducerea comandantului instructor de pionieri, devenit ghid, tînăra profesoară Ovidia Pop.

Ar mai fi multe de spus despre această „dragoste a oamenilor de a face unitate în jurul unei idei”, de care mi-a vorbit, în legătură cu perspectiva transformării școlii într-un liceu cu profil agricol, și secretarul de partid al comunei, profesorul Mihăilă Flore.

O școală a muncii și dăruirii de sine devine, astfel, o școală a prezentului, a viitorului patriei noastre socialiste.

DOINA STERESCU

Perfecționarea directorilor de școli în cadrul cursurilor cu program rezidențial

Exprimând deplina și entuziasta a-probare față de documentele programatice ale celui de-al XI-lea Congres al Partidului, catedrele și colectivele de profil ale Institutului central de perfecționare a personalului didactic din București și ale filialelor acestuia din Brașov, Cluj-Napoca, Craiova, Iași și Timișoara au intensificat, în acest prim trimestru de an școlar, acțiunile de perfecționare a directorilor de școli în cadrul cursurilor cu program rezidențial. Spre ilustrare, numai la București și-au încheiat zilele acesteia activitatea, într-o atmosferă de însuflețire și înaltă angajare, trei serii de cursanți — în total 126 de directori — proveniți din Capitală și din județele Argeș, Buzău, Constanța și Teleorman.

Aceste cursuri, considerate a fi cele mai complexe forme de perfecționare, se desfășoară pe întreaga țară după o tematică unică, izvorită din necesități identificate științific printr-o largă și profundă operație preliminară de reprezentare a sarcinilor multiple care revin directorilor diverselor tipuri de școli. Plecând de la premisa că directorii de școli ocupă poziția cheie în întreaga ierarhie a organelor de conducere ale învățământului se urmărește, în cadrul acestor cursuri, mai întâi dezbateri ample și înțelegerea aprofundată a orientării stabilite de secretarul general al partidului — tovarășul Nicolae Ceaușescu — în legătură cu reorganizarea fundamentală a învățământului pe o bază nouă, revoluționară — atât din punct de vedere al conținutului, cât și din punct de vedere organizatoric. Realizarea unui larg schimb de opinii și experiență pe aspectele teoretice și practice fundamentale ale organizării și conducerii unităților școlare, ca și ridicarea nivelului de înțelegere a principalelor probleme contemporane ale pedagogiei, psihologiei, legislației școlare, sociologiei educației și învățământului, atât de necesare în contactele pe care le au directorii cu personalul didactic și cu toți factorii care concurează la înfăptuirea procesului educațional — sint alte obiective de bază care orien-

tează și instituie, într-un demers de factură strategică, țelurile spre care tind acțiunile de perfecționare pe timpul celor 24 de zile cât durează programul fiecărei serii.

Un personal didactic de înaltă competență, desemnat să prezinte expunerile, să conducă dezbaterile și aplicațiile practice, oferă cursanților acțiuni relevante prin conținut și formă, în raport cu necesitățile lor proprii și ale instituțiilor din care provin, similare deci proceselor și problemelor existente la locurile în care funcționează directorii.

O condiție esențială pentru asigurarea eficienței perfecționării directorilor de școli a constituit-o echilibrul dintre expuneri, dezbateri și aplicații practice. Din acest punct de vedere, fără a minimaliza cu nimic rolul expunerilor, s-a acordat o pondere sporită dezbaterilor și aplicațiilor practice, menite să creeze cadrul pedagogic și psihologic necesar participării active a cursanților, oferindu-le condiții pentru mărirea capacității lor de recepționare, ridicând posibilitățile lor de a descoperi noi modalități de acțiune eficiente, de a găsi puncte de referință, de analiză și chiar de conceptualizare adecvată și derivată din împrejurări concrete. Fiecare aplicație practică organizată cu cele trei serii de cursanți la circa 20 de școli de bază din Capitală și din județele Prahova și Brașov a purtat pețea unor individualități creatoare și a constituit o puternică forță de înfrînare, întrucât aceste aplicații, făcute în școli model, concentrează laolaltă și cunoștințe, și aptitudini, și experiență, având deci capacitatea excepțională de a concentra substanța teoriei și a proceselor conducerii. Nu ne rămâne decât să dorim absolvenților acestor cursuri ca ideile noi, ca și aria largă și aprofundată de cunoștințe și experiență pe care le-au dobândit, să fie configurate viabil, creativ și optim la locurile lor de muncă.

Conf. univ. dr. VASILE V. POPESCU

Promovabilitatea generală — obiectiv prioritar al muncii școlii și familiei

Caracterul neselectiv al primei trepte a liceului, devenită generală și obligatorie, invită la o reconsiderare a sarcinilor pe care le avem în legătură cu pregătirea elevilor. „Școala, învățătorul, profesorul sint obligați să găsească formele de educație cele mai corespunzătoare pentru ca toți copiii să parcurgă această perioadă obligatorie de învățământ”, spunea secretarul general al partidului la Plenara C.C. al P.C.R. din 18—19 iunie 1973, fiind vorba, așa cum documentele de partid o subliniază, de asigurarea unei pregătiri temeinice a fiecărui copil.

Una din preocupările noastre și ale comitetului de părinți pe această linie a constat în exploatarea la maximum a posibilităților de ajutorare diferențiată a elevilor la învățatură. În primul rând ne-am îndreptat atenția spre categoria a-celora care nu pot realiza progresele cerute din cauza lacunelor din anii anteriori. Căci — se știe — insuficiențele pregătirii din ciclul primar aduc prejudicii pregătirii gimnaziale care, la rândul lor, pun sub semnul întrebării temeinicia pregătire ce trebuie să o primească fiecare elev în prima treaptă liceală.

Având în vedere limitele individualizării învățământului la clasă în cadrul lecției obișnuite, faptul că elevii, cu puține excepții, nu întipănesc greuții în studiu decât la unu-două obiecte, precum și diversitatea condițiilor de muncă din familie, care deseori exclud posibilitatea unui ajutor calificat, contribuind la dezarmarea copiilor chiar în fața unor obstacole minore, am inițiat un sistem de pregătire diferențiată în afara orelor de curs, con-

ducând de învățători și profesori de specialitate. Acesta nu exclude, ci, dimpotrivă, completează tabloul obișnuit al meditațiilor și consultațiilor pe care le organizează fiecare învățător și profesor în funcție de cerințe și în strânsă colaborare cu dirigintele fiecărei clase și cu organizația de tineret, vizând în mod prioritar ciclul primar și clasele de început ale celui gimnazial, respectiv liceal.

Seleționarea elevilor pentru această pregătire s-a făcut pe baze riguroase, prin sondajul scris. La ciclul primar grupele reunesc elevi apropiați ca vîrstă și specific de muncă din clasele I—II, respectiv III—IV. Pentru clasele gimnaziale și cele liceale criteriul, făcînd abstracție de natura golurilor din pregătirea anterioară, îl constituie, firește, obiectul de specialitate.

Activitatea se desfășoară în mod planificat, are un caracter sistematic și oferă înregistrarea progreselor elevilor prin sonde periodice. Pregătirea se face cu participarea prin rotație a tuturor învățătorilor și profesorilor de specialitate, ceea ce asigură o antrenare echitabilă a cadrelor didactice și evită supraincercarea unora dintre ele.

La ciclul primar, elevii sint ajutați cu tact și răbdare pentru ca să-și formeze anumite deprinderi de muncă intelectuală, potrivit particularităților lor de vîrstă și individuale. Se corelează activitatea de învățare propriu-zisă cu jocuri didactice, creîndu-se elevilor momente de destindere și relaxare. Revenîndu-se asupra anumitor cunoștințe ce se însușesc mai greu sau care nu s-au consolidat suficient și, mai ales, dînd posibilitatea fiecărui elev să efectueze, în ritmul său propriu, sarcini adecvate posibilităților de care dispune, se stimulează încrederea în forțele lor proprii, micșorîndu-se neconștient decalajul de pregătire care-i desparte de colectivul din care provin. La clasele III—IV accentul cade pe formarea deprinderilor de citire corectă, curentă și expresivă, de efectuare a celor patru operații aritmetice, asigurîndu-se baza trecerii în ciclul gimnazial.

La clasele a V-a pregătirea diferențiată vizează lichidarea lacunelor din cunoștințele ciclului primar ale elevilor, mai ales la limba română, limba germană (maternă) și aritmetică, iar la anii I de liceu, cele acumulate de-a lungul cursului gimnazial. Pentru redresarea cit mai grabnică a acestor elevi, profesorii folosesc o gamă variată de mijloace, procedee și metode care țin de măiestria și capacitatea de dăruire a fiecărui dascăl. Căldura și înțelegerea cu care îi tratează pe elevi contribuie la reducerea fricii față de școală, a inhibiției care neutralizează orice manifestare pozitivă a personalității copilului.

Spuneam de la început că preocuparea pentru ridicarea nivelului la învățatură al copiilor este privită în școala noastră și ca o sarcină a părinților. În domeniul ajutorării diferențiate a elevilor, lectoratele abordează în prezent mai ales problemele acestui ajutor în afara orelor de clasă și rolul părinților în asigurarea succesului la învățatură al copiilor lor. De exemplu, în săptămîna următoare se va expune în fața părinților din anul I al primei trepte liceale tema: „Trecerea de la clasa a VIII-a în prima treaptă liceală — act de mare răspundere socială. Sarcinile școlii și ale familiei pentru asigurarea succesului la învățatură a tuturor elevilor”.

Ne preocupăm, de asemenea, formarea unui activ de părinte care să participe nemijlocit la optimizarea orelor de pregătire a elevilor cu lacune despre care am vorbit, antrenîndu-l în supravegherea, sub îndrumarea învățătorului, a muncii independente a copiilor.

Colectivul școlii noastre, împreună cu părinții, își consideră îndeplinite îndatoririle sociale numai în măsura în care principalii și direcții beneficiari ai muncii noastre, elevii, devin la rândul lor cetățeni bine pregătiți și, prin urmare, foșitori societății.

Prof. GHEORGHE POPESCU
director
Prof. GERHARD HUTTER
director adjunct
Liceul „St. L. Roth” din Mediaș

Rezultate și perspective ale învățământului în județul Vrancea

(Urmare din pag. a 4-a)

tului liceal. De asemenea, în cadrul cursurilor pedagogice și prin instructaje organizate în vacanțele de iarnă și de primăvară urmează să se efectueze, cu acești profesori, dezbateri pe problemele conținutului disciplinelor pe care le predau, cu participarea celor mai buni profesori de la liceele din județ și a unor specialiști de la Institutul central de perfecționare a personalului didactic.

În vederea îmbunătățirii activității didactice se relevă preocupări susținute din partea majorității unităților de învățământ, sprijinite și stimulate de inspectoratul școlar, pentru organizarea și dotarea laboratoarelor de fizică, chimie, biologie, a cabinetelor de științe sociale sau pentru alte discipline, printre care pot fi amintite Liceul „Alex. Ion Cuza” din Focșani, și liceele din Panciu și Adjud, precum și Liceul economic, Liceul pedagogic, școlile generale nr. 10 și nr. 4 din Focșani, școala generală din Golești ș.a. Menționăm, de asemenea, atenția cu care privesc unele conduceri de școli utilitatea organizării temeinice a bibliotecilor și folosirii lor în sprijinul procesului de instruire și educare a elevilor, ca la Liceul „Alex. Ion Cuza”, Liceul din Adjud, Liceul economic sau Școala generală nr. 4 Focșani.

Deși se poate spune că organizarea și buna funcționare a laboratoarelor și cabinetelor se înscrie printre obiectivele principale ale activității colectivelor didactice, totuși, în unele școli s-a realizat puțin în această direcție.

În același timp, apreciem că proble-

ma cea mai importantă este folosirea intensă a laboratoarelor și cabinetelor, create, orientarea profesorilor pentru a înțelege că nu este posibilă sporirea eficienței activității didactice fără o deplasare reală operată în sistemul de predare, de la metodele expositive, verbaliste utilizate în clasă, către lecții care angajează efectiv pe elevi în procesul de asimilare a cunoștințelor, prin activitatea nemijlocită în laborator.

Participarea la lecții și rezultatele probelor de control date la toate ciclurile de învățământ (primar, gimnazial și liceal) atestă preocuparea susținută a multor învățători și profesori care predau limba română, matematica, fizica, chimia, biologia, limbi străine să asigure un nivel ridicat de pregătire a elevilor. Este pozitivă orientarea multor învățători și profesori care, urmărind asimilarea temeinică a cunoștințelor și dezvoltarea gândirii elevilor, efectuează frecvente și variate lucrări aplicative, exerciții de compunere și rezolvări de probleme și verifică sistematic lucrările elevilor. Este, de asemenea, demn de subliniat interesul deosebit al multor învățători pentru aplicarea unui sistem de măsuri în vederea înlăturării insuccesului la învățatură și evitarea repetenției. Probele de control la aritmetică, gramatică și compunere la Școala generală nr. 10 Focșani, de pildă, confirmă buna pregătire a elevilor. Din cei peste 200 de elevi supuși probelor de control, numai opt au obținut note mai mici decât 5. În multe școli, se observă un interes sporit din partea profesorilor pentru introducerea, în activitatea cu elevii, a metodelor de predare-învățare înteme-

iate pe activitatea proprie a elevilor, de stimulare a efortului independent de gândire și de creație. Pot fi menționate preocupări valoroase pentru stimularea activității în afara de clasă, organizîndu-se cercuri literare și științifice cu activitate susținută și antrenîndu-i pe elevi la activitatea gazetelor de matematică ori la editarea unor reviste școlare ș.a.

Asistențele la lecții, probele de control și verificarea lucrărilor elevilor au relevat, totodată, numeroase lipsuri în pregătirea elevilor, mai ales în unele școli generale de la sate și la unele clase de anul I de la filialele liceelor.

Toate acestea reliefează deficiența în sistemul de lucru al unor profesori. În activitatea multor profesori predomină lecții cu structuri pe trepte rigid concepute, verificări ce consumă, uneori, jumătate din oră și în timpul cărora majoritatea elevilor rămîn în pasivitate. O bună parte din profesorii vizați pun accentul pe simpla parcurgere a programelor fără a urmări, în paralel, măsura în care elevii și-au însușit materia parcursă. De multe ori, temele care au rolul important de a folosi cunoștințele transmise și de a forma deprinderi de muncă independentă sînt stabilite la întîmplare. Totodată, ponderea lucrărilor efectuate de elevi în clasă este foarte redusă chiar și la disciplina la care asemenea lucrări se pot organiza frecvent (matematică, fizică, limba română). Au fost foarte puține lecțiile în care s-au organizat momente de muncă independentă a elevilor.

Sîntem, însă, convinși că lipsurile constatate — care nu atenuază succesele obținute de cadrele didactice din județul Vrancea — vor fi cit mai grabnic remediate și că inspectoratul școlar județean va asigura, în acest scop, îndrumarea, controlul și sprijinul corespunzător.

Laborator polifuncțional

Fără să limităm dimensiunile procesului de modernizare la o simplă acțiune, dorim să prezint preocuparea noastră pentru organizarea școlii, dotarea cu mijloace de învățămînt, pe care le consider de un real folos și efortul pentru a găsi cele mai eficiente forme de activitate didactică prin îmbinarea metodelor clasice cu procedee și sisteme noi.

Pentru început, am organizat laboratorul de fizică în scopul folosirii mijloacelor audio-vizuale, pentru toate disciplinele.

În anul școlar 1973—1974 și cel în curs, prin reorganizarea localului, am asigurat spațiul pentru trei laboratoare: chimie, fizică și biologie și pentru trei săli de clasă-cabinet, cu predarea pe obiecte la: istorie, geografie și limbi străine.

În sălile de clasă-cabinet și laboratoare, sînt instalate aparate de radio și televizoare, cu care valorificăm emisiunile de televiziune școlară integrată și radiofonotecă școlară. Pentru radiofonotecă se imprimă emisiunile pe bandă comună, după care se înregistrează

pe benzi independente, pentru fiecare disciplină, iar în caiete special întocmite se operează data transmiterii, tipul lucrării, durata în timp, spațiul ocupat în bandă. La aceste săli avem instalații la catedră pentru magnetofon și picup.

Prin comandă automată sau semi-automată folosim mijloace vizuale ca: diascopul, pentru diafilm și diapozitiv, aspectomatul și epidiascopul pentru imagini pe suport opac, toate proiectele pe ecran impregnat, tip Brillant. De asemenea, folosim hărți tematice cu semnalizare electrică și hărți magnetice cu semne convenționale, fișe-dictionar, planșe tipizate și planșe confecționate cu ajutorul elevilor și părinților, toate infoliate. Pentru iluminatul în timpul proiectiilor, în scopul luării notițelor de către elevi, am realizat instalații la 24 volți la lămpi confecționate de elevi în ateliere.

Laboratorul de fizică, cu folosire multiplă este conceput să asigure condiții optime pentru orele de fizică și pentru folosirea eficientă a tuturor mijloacelor moderne audio-vizuale, la toate disciplinele. Iluminatul artificial se reali-

zează cu 8 becuri pe plafon acționate prin întrerupător-cap de scară, montate la intrare și pe pupitrul de comandă. Iluminatul în timpul proiectiilor se asigură cu 2 lămpi instalate la mese: una la catedră și una la tablă, cu fasciculul de lumină dirijat. Obturarea ferestrelor se face cu perdele de doc suspendate pe cablu, pus în mișcare de un motor electric, acționat tot de la pupitrul.

Mesele de lucru le-am organizat pe patru sectoare, fiecare sector avînd 2 becuri cu gaze naturale, chiuvetă cu apă curentă, două prize pentru curent electric pe care îl primesc la comandă de la pupitrul. La pupitrul de comandă s-au montat comenzi (comutatoarele) pentru: un retroproiector ale cărui imagini sînt reținute pe ecran suspendat la plafon, în fața tablei. De pe un suport mobil se proiectează, tot prin comandă de la pupitrul, cu un diascop imaginea fixă, cu un alt diascop imaginile preparate microscopic și cu altul diascop, puse în mișcare de un motorăz de parbriz (un transformator de curent alternativ în curent continuu la 12 volți). De la același pupitrul se comandă o cameră de proiecție de 8 mm., un epidiascop și filmul didactic pe 16 mm. avînd aparatul instalat într-o cameră alăturată.

Pentru mijloacele audio am instalat

un magnetofon cu care se pot face imprimări și transmiteri și un picup stereo, ambele fiind cuplate. În aceste condiții, profesorul își pregătește anticipat orele materialul audio-vizual, folosindu-l în lecție cu maximă eficiență și într-un timp foarte scurt.

În aceeași sală pentru fizică, există o panoplie cu instalație telefonică, o centrală cu 10 posturi instalate, 2 posturi în camere diferite, unde se fac aplicații practice.

În procesul modernizării, apreciem că folosirea mijloacelor tehnice moderne facilitează momentul învățării, însușirea conștientă și sistematizată a informațiilor, precum și transformarea lor în deprinderi practice.

Consider necesar să specific că aparatura, în proporție de peste 50%, instalațiile în totalitate sînt realizate prin munca fizică a elevilor și părinților, cu ajutorul fondurilor obținute din serbările școlare, prin valorificarea obiectelor realizate de către elevi, a colectărilor de sticle și borcane, de maculatură și deșeuri feroase și neferoase.

Prof. IACOB BALABAN
directorul Școlii generale nr. 21 din Ploiești

Prin mijloace proprii

Grupul școlar al M.I.U. din Arad (alcătuit din școală profesională, liceu industrial textil, școală de măști și școală de specializare postliceală) are în dotare o bază materială alcătuită din patru imobile, cuprînzînd săli de clasă, ateliere de producție și cămine de fete și băieți.

În cadrul acțiunii de gospodărire a școlii sînt atrași numeroși elevi prin diverse forme de autogospodărire. Astfel, elevii au sprîjnit, în această toamnă, personalul cantinei la conservarea legumelor și zarzavaturilor; cartofi, varză, măr, etc., necesare perioadei de iarnă. De asemenea, pentru diversificarea meniurilor, elevii au fost solicitați să alcătuiască ei singuri meniurile săptămînale. O parte din suprafața căminului și a atelierelor a fost repartizată pentru a fi curățată de către elevi, reușind, în acest fel, să se imprime acestora o mare grijă față de avutul obștesc, față de ordine și disciplină. U.T.C.-iștil și membrii cercurilor de elevi și-au propus să înzestreze prin autodotare sălile de clasă, coridoarele, dormitoare, atelierele cu diferite obiecte de inventar, confecționate de elevi, cum ar fi: suporturi pentru flori, panouri cu fotografii, tablouri, fete de masă și draperii cu motive naționale. Toate spațiile verzi din curtea căminului de fete au fost sectorizate pe clase, fiecare dintre ele, avînd în grijă un anume sector. Totodată, o brigadă de uteciști

compusă din elevi, lăcătuși din ultimii ani ai școlii profesionale, repară periodic uși, clănele și alte mijloace fixe din școală și internate.

Cabinetele, laboratoarele și atelierele Liceului real-umanist din comuna Călugăreni, județul Ilfov, sînt realizate prin mijloace proprii de autodotare. Astfel, numai în anul școlar trecut s-au obținut peste 150.000 de lei prin munca elevilor în unitățile agricole de pe raza comunei, ceea ce a permis ca fiecare dintre cabinetele, laboratoarele și atelierele școlii să fie înzestrate cu materiale în valoare de 10—15.000 lei.

Prin contribuția elevilor a fost realizat și laboratorul de chimie al Școlii generale nr. 3 din Botoșani. Atît realizarea mobilierului, cît și a instalațiilor de gaze, de apă și curent electric însumează efortul și contribuția elevilor și a cadrelor didactice ale școlii care au creat, după o concepție proprie, un laborator model de utilitate și frumusețe.

Cabinetul de muzică al Liceului pedagogic din Baia Mare, realizat în cea mai mare parte prin mijloace proprii și cu participa-

rea în număr mare a elevilor liceului, poartă amprenta originalității concepției și stilului talentatului profesor de muzică Ion Săcăloanu, laborator de o perfectă funcționalitate, satisfacînd și exigențele estetice și, mai ales, pe cele ale unui cadru optim pentru buna desfășurare a predării muzicii, activităților corale și înregistrărilor. Pereții cabinetului sînt înlocuiți cu panouri lungi, care se pot roti, căptușite cu vată de sticlă și tapisate — pentru izolare fonică. Pe cealaltă față, a panourilor sînt lipite portretele marilor muzicieni din istoria muzicii românești și universale, sub care sînt așezate casete, cuprînzînd benzi magnetice cu înregistrări ale capodoperelor muzicale și fișe de studii pentru fiecare muzician în parte. Plafonul cabinetului este ornat cu foarte frumoase forme geometrice realizate în relief, din poliester, tot pentru izolare fonică. Tabla e liniată cu portative, iar catedra profesorului e înlocuită cu un pupitrul de comandă, cu butoane pentru înregistrări, auditiții etc. Scaunurile elevilor, mobile, sînt prevăzute cu tablă comode, pe care se pot scrie notele și conținutul cîntecelor învățate. Cabinetul este înzestrat și cu ecran pentru proiecția filmelor de specialitate.

La Liceul „Grigore Alexandrescu” din Tirgoviște desfășurarea procesului instructiv-educativ în întregime în cabinete și laboratoare se datorează în mare măsură activității tehnico-productive a elevilor. Sub priceputa

îndrumare a maiștrilor-instrucători și a profesorilor de chimie și fizică, pe baza unei concepții proprii, mobilierul școlar dintr-un număr însemnat de cabinete și laboratoare, ca și instalațiile electrice din cele două laboratoare de fizică și din cele două laboratoare de chimie, din laboratorul fono-lingvistic (în lucru) și din atelierul de electrotehnica sînt rezultate ale muncii elevilor în cadrul orelor de practică productivă. Desigur, acest lucru se răsfrînge în mod pozitiv atît asupra calității unui învățămînt corespunzător cerințelor de autogospodărire, cît și asupra atitudinii de grijă față de bunurile materiale ale școlii, de combatere a risicii, conducînd, deopotrivă, la formarea deprinderilor de muncă și de autogospodărire. Într-adevăr elevii și cadrele didactice de la liceul tirgoviștean se pot mîndri cu realizările lor.

În același județ, Dimbovița, la Școala generală din Ghergani, cabinetele și laboratoarele, în care elevii și profesorii își desfășoară zilnic activitatea sînt, în cea mai mare parte, înzestrate cu mobilier școlar și material didactic provenite din munca elevilor, în cadrul orelor de activitate tehnico-productivă. De asemenea, instalațiile electrice din unele cabinete și laboratoare sînt efectuate tot de elevi în timpul practicii productive, dovedind, incontestabil, că o bună conducere și organizare a activităților instructiv-educative are ca rezultat formarea multilate-

rală a elevilor de azi — forța de muncă a anilor viitori.

Școala generală nr. 4 din Oradea, școală cu rezultate deosebite în activitatea instructiv-educativă, își întemeiază o bună parte din succese pe strădaniile învățătorilor și profesorilor ei de a cultiva dragostea de muncă — prin muncă — a elevilor. Rezultatul cel mai ușor și imediat vizibil al acestor preocupări este îmbogățirea și modernizarea întregii dotări a școlii. Pentru anul 1974—1975, planul de autodotare al acestei școlii prevede lucrări în valoare de 11.000 de lei: lucrări de reparare și întreținere a aparatului de laborator, de confecționare a unor piese de mobilier școlar (într-o parte menționăm întregul mobilier al unei săli moderne de desen, prevăzută a fi gata la 1 februarie 1975). Lucrările sînt executate de către elevi, părinți (care contribuie cu soluții tehnice, participă la execuția mai specializată a unor obiecte), cadre didactice. Schițele și desenele obiectelor sînt efectuate de către un colectiv în cadrul căruia lucrează cu sîrg profesori ca Burian Zoltan, Rotaru Grigore ș.a.

Aceste bunuri vin să se adauge altora (de pildă, o instalație de interfon pe școală, inclusiv mobilierul necesar pentru acesta, sau variate utilaje de uz didactic care sporesc funcționalitatea cabinetelor și laboratoarelor) ieșite în anii trecuți, din mîinile elevilor și ale celor care îi educă.

MARIA DUMITRU

Radioteleviziune școlară

Începînd cu 1 octombrie, pînă la sfîrșitul anului școlar 1974—1975, elevii anilor I, III și IV de liceu și ai claselor a IV-a, a V-a, a VIII-a ale școlilor generale au posibilitatea să urmărească, patru zile pe săptămîină — de marți pînă vineri — emisiunile de televiziune școlară integrată.

Reluarea acestui gen de emisiuni — sub auspiciile Ministerului Educației și Învățămîntului, Radio-televiziunii române și Institutului de științe pedagogice — a intrat în obișnuința fiecărui an școlar, acțiunea integrîndu-se firesc cerințelor actuale ale procesului de învățămînt. Este, deci, vorba de un program de lucru — care presupune minuțiozitate și rigoare pentru a fi alcătuit în concordanță cu planurile și programele anuale de învățămînt — pentru următoarele discipline: fizică — cl. a VIII-a și anul III, liceu; tehnologia materialelor — anul I, liceu; chimie — cl. a VII-a și anul III, liceu; anatomia și fiziologia omului — clasele a VII-a, a VIII-a și anii I și III de liceu; igienă — anul I, liceu; botanică — cl. a V-a; geografie — clasele a IV-a, a V-a, a VIII-a și anul IV, liceu; limba română — cl. a IV-a; pregătirea tehnico-productivă (electrotehnică) — cl. a VIII-a. Emisiunile-lecții au o durată cuprînsă între 10 și 20 minute.

Bănuim multiplele impedimente care au trebuit înălțurate mai întîi pentru a se ajunge la o programare judicioasă a tuturor acestor obiecte de învățămînt predate la clasele sus-numite în cele 50 de minute de marți și miercuri (între orele 9—9,50), sau 20 de minute de joi și vineri (între orele 16—16,20), apoi, pentru eșalonarea capitolelor selectate din fiecare disciplină pe parcursul unui trimestru. De aceea, este greu să judecăm această programare considerînd drept unice criterii: respectarea ritmicității predării în funcție de

planificarea anuală a fiecărui profesor și alegerea compartimentelor din cadrul fiecărei discipline în funcție de gradul lor de dificultate. Cum este la fel de greu să apreciem motivele care au determinat pe autorii programului să se oprească doar la obiectele de învățămînt auzite și, în mod special, la acestea. Am putea, de pildă, să obiectăm: de ce 20 de emisiuni pentru igienă—anul I de liceu, cînd, în cadrul minuterelor rezervate pentru anatomia și fiziologia omului — anul I s-ar putea vorbi (desigur, dacă este nevoie) și despre „Prevenirea și combaterea bolilor sistemului nervos”, „Oboseala nervoasă și combaterea ei”, sau despre „Igienă digestivă” (subiect, cuprîns atît în emisiunile de igienă cît și în cele de anatomie pentru anul I, adică transmis de patru ori în aceeași lună, martie). Și de ce nu s-ar putea „umple” acest spațiu cu lecții de istorie pentru una din clasele școlii generale, sau cu subiecte de ecologie?

Dar programul există cum a fost conceput. De altfel, credem că eficiența acestor emisiuni-lecții depinde în cea mai mare măsură de modul în care vor fi realizate. Aceasta ar însemna că fiecare dintre ele să fie lucrate cu seriozitate, ca elevii sînd în fața micului ecran să nu aibă surpriza de a asculta o dubură a profesorului din clasă, în postură de conferențiar, ei să participe la experiențele de fizică și chimie, să vadă scheme funcționale sau structurale, desene, imagini ale naturii inconjurătoare pe care ei nu au posibilitatea să le cunoască altfel, așadar, să cîștige acel plus de informație pe care îl poate oferi școlii o emisiune televizată, prin mijloacele specifice ei.

Adăugăm că, pentru a fi de un real folos cadrelor didactice, îndrumările metodice (zece minute, săptămînal) ar fi bine să țină seama de variatele tipuri de

clasă existente (tradiționale, cabinete, laboratoare), de cele două medii în care se desfășoară activitatea școlară (urban și rural) și de diferitele posibilități de înzestrare materială a școlilor, urmînd să dea mai multe soluții posibile pentru realizarea unei lecții — indiferent de specialitate — cu ajutorul televiziunii integrate.

★

Remarcabil pentru scopul lui informativ și educativ este programul emisiunilor de radio-fonotecă școlară pentru anul 1974—1975. Aceste emisiuni scurte — 3 pînă la 8 minute — (transmise pe programul II-radio, în fiecare joi, între orele 14,30—14,55, pînă la 22 mai 1975) prilejuiesc elevilor plăcute înfîlțiri pe calea undelor cu reprezentanți de seamă ai literaturii române — prin lectura proprie a unor fragmente din opera lor —, cu strălucite nume din teatrul și muzica românească sau universală, cu personalități distincte ale vieții științifice mondiale.

Acest gen de emisiuni nu constituie doar un prețios ajutor pentru profesorii de literatură română („Fonoteca de aur”, „Dramaturgie românească”), de geografie („Medalioane geografice”), de științele naturii (cunoașterea zgomotului din natură, a caracteristicilor fizice ale sunetelor, a universului sonor al Deltei etc.), de muzică, sau de limbi străine (exerciții structurale în limba rusă, franceză și germană pentru anul I de liceu). Ele sînt, în același timp, prețioase minute dedicate formării culturii generale a elevilor. Dată fiind răspîndirea radioului pe o arie mult mai întinsă în comparație cu cea a televizorului, ne permitem să sugerăm pentru aceste emisiuni alegerea unui alt interval de timp, pentru a putea fi ascultate de un număr cît mai mare de elevi. Fiindcă între 14,30—14,55, de obicei, se circulă de la școală acasă sau se servește masa de prînz.

VALERIA BACIU

ESEU

Educatorul — pedagog, om de știință și om politic

Reorientarea și reasezarea structurilor de bază ale învățămîntului nostru, reliefate în documentele Congresului al XI-lea, cu profunde implicații pe care le cuprind, aruncă în mod firesc o nouă lumină și asupra pregătirii, formării și perfecționării personalului didactic de toate gradele. În coordonatele revoluționare ale îmbinării învățămîntului cu cercetarea și producția, întreaga problematică a formării personalității profesorului se cere reexaminată din unghiul de vedere al tripliei sale rădăcini: pregătirea științifică, pedagogică și psihologică, ideologică-politică.

Actul și, în genere, acțiunea pedagogică nu mai constă dintr-o simplă predare sau transmitere a unui stoc de cunoștințe mai mult sau mai puțin sistematizate, nu atât din unghiul de vedere al necesităților vieții și al unor cerințe logice formale, ci în angajarea totală a elevului în procesul reconsiderării permanentei actualizării a științei.

În atare condiții, insuficiențele pregătirii și formării actuale a profesorilor pentru o școală implantată organic în societate și cultură ies la iveală chiar și la o observație superficială. Asimilarea, în condițiile noilor obiective majore ale educației socialiste și comuniste, a cunoștințelor necesare vieții, presupune stăpînirea cu măiestrie de către profesor a metodologiei și tehnologiei pedagogice înaintate.

De asemenea, formarea ideologică și politică este o dimensiune fundamentală a personalității noului educator deoarece, fără o viziune clară a obiectivelor și perspectivelor pe care le urmărește societatea noastră socialistă, conștate cu activitatea de fiecare zi a profesorului și învățătorului, școala va rămîne în urma vieții, în urma satisfacerii necesităților vitale ale integrării noulor generații în ritmul ascendent al culturii noastre socialiste.

În formarea personalului didactic, această triplă rădăcină, este necesar să fie dezvoltată într-o personalitate armonioasă și multilaterală, ale cărei forme de manifestare în variatele situații educaționale au efecte pozitive asupra creșterii noulor generații.

Formarea științifică, pedagogică și ideologică apare, astfel, ca aspectul unitar al uneia și aceleiași personalități, nu ca avînd sectoare diferențiate de acțiune. Convingerile ideologice și politice se înmembrează organic cu datele științei pozitive și cu dobîndirea instrumentelor celor mai moderne și perfecționate de predare și de transmitere a științei și de formare a personalității morale a elevilor. Din acest unghi de vedere, școala nu mai urmărește o simplă transmitere și asimilare din diversele discipline științifice, ci coordonează ansambluri mari de cunoștințe, nu după criteriul formal al disciplinelor istorice constituite în diversele ramuri ale științei, ci după necesitățile pragmatice ale vieții de azi și, mai ales, ale celei de mâine. Elevul poate și trebuie să participe și mai mult în condiții și forme adecvate nivelului lui de dezvoltare, la marea aventură a creației științifice, tehnice și artistice.

Tripla formație a educatorilor — pedagogică, științifică și politică — constituie, așadar, nu numai profilul propriu lor pregătiri, ci și al formării elevilor, ca un element fundamental al educării generației tinere în concordanță cu cerințele formulate de Congresul al XI-lea al P.C.R.

Prof. univ. dr. docent
DIMITRIE TODORAN
rector al Institutului central
de perfecționare a personalului didactic

EDUCAȚIA PATRIOTICĂ

(Urmare din pag. 1)

În studierea proiectului de Directive și de Program, elevii iau cunoștință de contribuția esențială a secretarului general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la elaborarea acestor documente. Elevii au fost ajutați să înțeleagă că trăsăturile definitorii ale personalității tovarășului Nicolae Ceaușescu, ca de exemplu capacitatea de a investiga lucid realitățile sociale românești, patriotismul fierbinte, spiritul înnoitor, consecvența revoluționară, se reflectă cu fidelitate în conținutul acestor documente. Stima și dragostea nemărginită a elevilor față de marile merite personale ale tovarășului Ceaușescu se exprimă prin montajul literar-patriotic intitulat „Partidul, Ceaușescu, România” cu care elevii liceului nostru întîmpină apropiatul Congres al partidului.

Cunoașterea Documentelor de partid ale Congresului al XI-lea constituie o înaltă școală de educație cetățenească. Cunoșcînd înfloritoarea perspectivă a României de mine, prefigurată în documentele de partid, educăm la elevii sentimentul de mîndrie patriotică, elanul revoluționar, cultivăm efortul autoeducării și îi determinăm să gîndească și să acționeze în spiritul vremii noastre, să năzuiască fierbinte la realizarea acestor mărețe proiecte.

Pentru ca substanța patriotică a documentelor de partid să influențeze profund conștiința elevilor este esențial ca profesorii școlii și în primul rînd dirigințele clasei să găsească cele mai eficiente strategii pedagogice în educarea elevilor, ca, prin efort personal, fiecare tînar să transpună prevederile din Programul partidului în program propriu de gîndire, acțiune și conduită comunistă.

RECOMANDĂRI BIBLIOGRAFICE

Învățămîntul politico-ideologic și economic de masă

Tema a III-a (decembrie 1974)

CREȘTEREA ROLULUI CONDUCĂTOR AL PARTIDULUI ÎN SOCIETATEA SOCIALISTĂ MULTILATERAL DEZVOLTATĂ. DOCUMENTELE P.C.R. DESPRE ROLUL ȘI FUNCȚIILE STATULUI SOCIALIST ÎN ETAPA ACTUALĂ

(Plan tematic)

1. Rolul conducător al partidului în societatea socialistă multilateral dezvoltată

a) Creșterea rolului conducător al partidului în dirijarea conștientă a tuturor proceselor sociale — necesitate obiectivă

b) Cerințele conducerii științifice de către partid a societății

c) Modalități de înfăptuire a rolului conducător al partidului în societate

d) Exercițarea dreptului de control al organizațiilor de partid — manifestare a rolului conducător al partidului în unitățile economico-sociale.

2. Rolul statului în societatea socialistă multilateral dezvoltată

a) Înțelegerea marxist-leninistă a rolului statului

b) Conținutul complex al funcțiilor interne ale statului socialist român în etapa actuală

c) Rolul reglementării juridice în exercitarea funcțiilor statului socialist român în etapa actuală

Bibliografie

*** Programul Partidului Comunist Român de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism. Proiect, Editura politică, 1974, p. 90—104.

*** Tezele Comitetului Central al Partidului Comunist Român pentru Congresul al XI-lea al partidului, Editura politică, 1974.

Nicolae Ceaușescu — Cuvîntare la Plenara comună a Comitetului Central al Partidului Comunist Român și Consiliul Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale a României din 27—29 iulie 1974, în „Știința” nr. 9934, din 31 iulie 1974.

Nicolae Ceaușescu — Cuvîntare la sesiunea jubiliară a Marii Adunări Naționale consacrată celei de-a XXX-a aniversări a eliberării României de sub dominația fascistă, Editura politică, 1974.

Nicolae Ceaușescu — Rolul conducător al partidului în etapa desăvîrșirii construcției socialis-

mului, în „România pe drumul desăvîrșirii construcției socialiste”, vol. 2, Editura politică, 1968, p. 248—295.

Nicolae Ceaușescu — Cuvîntare la marea adunare consacrată jubileului siderurgiei hunedorene, în „Știința” nr. 9978, din 20 septembrie 1974.

Nicolae Ceaușescu — Cuvîntare la adunarea populară din comuna Scornicești, în „Știința” nr. 9989, din 3 octombrie 1974.

Nicolae Ceaușescu — Cuvîntare la adunarea populară de la Satu-Mare, în „Știința” nr. 10 002, din 18 octombrie 1974.

Gheorghe Pană — Activitatea organizatorică și exercitarea rolului conducător al partidului nostru în etapa actuală, în „Era socialistă” nr. 6/1974, p. 3—9.

Ilie Verdet — Perfecționarea continuă a organizării și conducerii — imperativ al progresului economic și social, în „Era socialistă” nr. 16/1974, p. 21—27.

În legătură cu această temă mai pot fi consultate:

Rolul conducător al partidului în întreaga viață politică, economică și socială, în Documente ale Partidului Comunist Român, Culegere sintetică, Editura politică, 1972, p. 22—80; Participarea maselor la conducerea societății — esență a democrației socialiste, în Documente ale Partidului Comunist Român, Culegere sintetică, Editura politică, 1972, p. 9—35; Perfecționarea organizării și conducerii vieții sociale. Rolul statului socialist, în Documente ale Partidului Comunist Român, Culegere sintetică, Editura politică, 1972, p. 9—53; Forța organizatorică a partidului, de Ion Cîrcei, în „Munca de partid” nr. 12, august 1974, p. 37—44; Integrarea activă a comunistilor în munca pentru soluționarea problemelor economice, de Haralambie Alexa, în „Munca de partid” nr. 13, septembrie, 1974, p. 21—24; O înfrunghiere minunată a viitorului strălucit al patriei, în „Munca de partid” nr. 13, septembrie 1974, p. 3—8; Creșterea rolului conducător al partidului în societatea socialistă multilateral dezvoltată. Documentele P.C.R. despre rolul și funcțiile statului socialist în etapa actuală, în „Munca de partid” nr. 15, noiembrie, 1974, p. 107—112.

Lucrări de literatură pedagogică apărute în Editura didactică și pedagogică

Apcstol P.: Probleme ale perfecționării procesului de învățămînt, E.D.P., 1974, 132 p — 3,60 lei.

Bădică, Tatiana; Marinescu, Eugenia; Varzari, Elena: Jocuri didactice pentru cunoașterea mediului și dezvoltarea vorbirii (copii de 5—6 ani), E.D.P., 1974, 56 p + 20 planșe anexe — 12,90 lei.

Chirceș, A.: Educația moral-politică a tineretului școlar. Studii și cercetări, E.D.P., 1974, 224 p — 7,15 lei.

Codreanu, Steliana și Codreanu, Constantin: Joc și muncă la trei ani, E.D.P., 1974, 95 p — 2,50 lei.

Dima, Silvia și colectiv: Jocuri și exerciții pentru dezvoltarea fizică a preșcolarilor, E.D.P., 1974, 159 p — 4,25 lei.

Fischbein, E.: Hazard și probabilitate în gîndirea copilului, E.D.P., 1974, 262 p — 7,25 lei.

Novac, Eugen: Instalații didactice, E.D.P., 1973, 138 p — 4,75 lei.

Nicola, Ioan: Microsociologia colectivului de elevi, E.D.P., 1974, 230 p — 7,30 lei.

Păun, Emil: Educația și rolul ei în dezvoltarea social-economică, E.D.P., 1974, 220 p — 6,40 lei.

Popoangă, V.: Școala românească din Transilvania în perioada 1867—

1918 în lupta sa pentru unire, E.D.P., 1974, 220 p — 6,60 lei.

Radu, T. Ion: Sisteme de învățămînt general-obligatoriu. Studiu comparativ asupra învățămîntului general-obligatoriu din multe țări, E.D.P., 1974, 261 p — 8,80 lei.

Vasilescu, Anton: Timpul liber al elevului adolescent, E.D.P., 1974, 180 p — 5,70 lei.

Vișan V.: Pregătirea tehnico-practică a elevilor din mediul rural, E.D.P., 1974, 152 p — 5,05 lei.

Breuse, Edouard: Coeducația în școlile mixte. Traducere din limba franceză de Ion Floroiu și Constantin Anghelul, E.D.P., 1974, 147 p — 4,60 lei.

Ferrière, A.: Școala activă. Colecția „Pedagogia sec. XX”. Traducere din limba franceză de Dan Răutu, E.D.P., 1973, 186 p — 5,55 lei.

Fries, Eberhard; Rosenberger, Rudi: Învățămîntul prin cercetare. Colecția „Pedagogia sec. XX”. Traducere din limba germană de Horia Stanca, E.D.P., 1973, 129 p — 3,90 lei.

Leroy, Gilbert: Dialogul în educație. Colecția „Pedagogia sec. XX”. Traducere din limba franceză de Petrescu C. Victoria și Balmuș Elvira, E.D.P., 1974, 156 p — 4,90 lei.

Moesiodax, Iosif: Tratat despre educația copiilor sau pedagogia. Studiu introductiv de Ioan N. Vlad. Traducere din limba greacă de Alexe Horhoianu. Note și comentarii de A. Horhoianu și Ioan N. Vlad, E.D.P., 1974, 131 p — 5,55 lei.

Okón, Vincenty: Didactica generală. Compendiu. Versiune programată. Traducere din limba polonă de Constantin Geambașu, E.D.P., 1974, 395 p — 13,60 lei.

Osterrith, Paul: Copilul și familia. Colecția „Pentru părinți”. Traducere din limba franceză de Constantin Urmă. Studiu introductiv de Cornelia Dimitriu, E.D.P., 1973, 242 p — 5,20 lei.

Piaget, Jean: Nașterea inteligenței la copil. Colecția „Pedagogia sec. XX”. Traducere din limba franceză de Dan Răutu, E.D.P., 1973, 434 p — 15,10 lei.

Spencer, Herbert: Eseuri despre educație. Studiu introductiv și note de Stancliu Stoian. Traducere din limba engleză de Mihai Rădulescu, E.D.P., 1973, 174 p — 7,65 lei.

Ușinschi, D.K.: Omul ca obiect al educației. O experiență de antropologie pedagogică, vol. I. Traducere din limba rusă de Anna Radu și Gheorghe Radu, E.D.P., 1974, 458 p — 20,90 lei.

EDUCAȚIA MORALĂ

(Urmare din pag. 1)

avutului obștesc; asigurarea condițiilor optime de muncă și învățatură, rezolvarea problemelor sociale ale elevilor, evitarea supraîncărcării, organizarea consultațiilor și meditațiilor, cultivarea și afirmarea aptitudinilor și talentelor elevilor, formarea și maturizarea conștiinței estetice; fructificarea educativă și relaxantă a timpului liber prin diverse acțiuni sportive, turistice, distractive; polifuncționalizarea acțiunilor de muncă patriotică; pregătirea pe multiple planuri a elevilor pentru apărarea patriei; perfecționarea continuă a activității organizatorice pentru ridicarea eficienței educative a fiecărei acțiuni.

Urmărind să promovăm înalte valori ale moralei comuniste, sub egida Biroului Comitetului U.T.C. funcționează „Colegiul de onoare al elevilor”, iar la nivelul organizațiilor U.T.C. din clase, biroul, în

colaborare cu profesorul diriginte, adresează scrișori deschise părinților colegilor-problemă, organizează vizite comune la domiciliul acestora. În prezent colectivul nostru de elevi, cu sprijinul larg al corpului profesoral, este angajat în concursul „Țineretul, factor activ în îndeplinirea cincinalului înainte de termen”, ceea ce a stimulat inițiativele în vederea autogospodării, îndeplinirii sarcinilor de producție, accelerării ritmului de autodotare, diversificării legăturilor cu organizația U.T.C. din cadrul I.R.E. Maramureș — unitate economică care ne patronează. Interferența învățămînt-productie se proiectează astfel în imaginea semnificativă a unei producții și economii în valoare de 137 000 lei preconizată pînă la sfîrșitul anului.

Afectivizarea cadrului ambiant din școală este realizată prin diversitatea acțiunilor culturale, sportive și turistice. Recent, Cenaclul literar al elevilor a elaborat un program festiv închinat Congresului al XI-lea al P.C.R., care antrenează majoritatea elevilor școlii într-o bogată activitate cultural-artistică.

Drumul Marelui Octombrie — drum spre lumină

In cadrul colaborării dintre redacția noastră și publicații de învățămînt din țările socialiste și din alte țări cu învățămînt dezvoltat, revista „Ucitelskaia gazeta” a publicat în august a.c. — cu prilejul celei de-a XXX-a aniversări a eliberării patriei noastre — o pagină dedicată învățămîntului românesc și politicii școlare a Partidului Comunist Român. Felicitînd colectivul redacției „Ucitelskaia gazeta” cu prilejul zilei de 7 Noiembrie și pentru sărbătorirea recentă a 50 de ani de la înființarea revistei, marcată, în principal, prin decorarea revistei cu „Ordinul Lenin”, publicăm în această pagină articolul primit de la publicația sovietică prietenă.

Uniunea Sovietică este prima țară din lume, în care s-a realizat învățămîntul pentru întregul popor. Și drumul spre lumină pentru muncitorii și țărani 1-a deschis Marele Octombrie. Un analfabet e ca și un orb, iar Rusia țaristă a fost într-adevăr țara neștiutorilor de carte, căci ocupa unul din ultimele locuri în Europa în privința nivelului de învățămînt.

Dacă chiar în Rusia centrală au fost mulți oameni care n-au știut niciodată în mină un abecedar, atunci ce să mai spunem despre cei care trăiau la marginea fostului imperiu țarist. Locuitorii acestor teritorii au fost aproape toți neștiutori de carte. Cu puțin timp înainte de revoluție, de exemplu numai 0,5% din tadjici, 0,6% din kirghizi, 0,7% din iacuzi, 0,7% din turcmeni știau să scrie și să citească.

După victoria revoluției din Octombrie, totul trebuia început literalmente de la zero. Puterea sovietică, după cum spunea Lenin, trebuia să îndeplinească în ani, în zece ani tot ce nu s-a făcut în decursul multor secole. Și ea a realizat, pentru prima oară în istorie, această muncă gigantică. Paralel cu adîncii prefaceri social-economice după victoria revoluției din Octombrie, a început reînnoirea culturală a societății într-o măsură și profunzime neîntîlnite pînă atunci.

Deschizînd larg ușile școlilor în fața celor ce muncesc, prin decretul lui Lenin, țara întreagă a început să învețe. Setea de învățătură a cuprins toate păturile sociale. Au luat loc în bănci copiii din cele mai îndepărtate colțuri ale țării, adulții învățau la cursurile serale la lumina lămpilor cu gaz și chiar a luminărilor. „Cei care știu carte să învețe pe neștiutori” — se adresa partidul fiilor și fiicelor sale.

N-a fost deloc ușor acest marș spre cultură. Nu ajungea spațiul școlar. Nu erau instalații, nu exista hîrtie, caiete, creioane. Se simțea foarte acut lipsa de cadre didactice. Cauzei învățămîntului popular i-a pus piedică și dușmanul de

clasă. În multe locuri au pierit de mîna dușmanilor Puterii Sovietice cei mai buni dascăli — entuziaști, comuniști.

Dar grija statului față de dezvoltarea învățămîntului și dorința poporului de a se elibera de sub neștilța, seculară, de a crește cetățeni conștienți și devotați noii societăți, s-au unit într-un singur torent puternic. Această strădanie a înfăptuit minunata revoluție culturală, care a schimbat, într-o scurtă perioadă istorică, înfățișarea întregii țări.

În pofida foametei, ruinei și mizeriei postbelice, din toate colțurile țării s-au scuturat vestii despre efortul țărănilor, muncitorilor de a construi școli, pentru ca toți copiii din cele mai îndepărtate colțuri ale țării să poată ține în mînă cărțile, care nu numai că le asigurau un volum de cunoștințe, dar îi și făceau maturi din punct de vedere politic.

Partidul n-a lăsat, nici în perioadele cele mai grele, cauza învățămîntului la voia întâmplării, nu s-a gîndit numai la latura cantitativă. Nu este întâmplător că în primul abecedar, primele cuvinte sunau astfel: „Nu sintem robi — robii nu sintem noi”.

Din primele zile ale Puterii Sovietice, școala s-a transformat într-un instrument al educației comuniste a maselor. Încă de la începutul formării școlii noi, socialiste, în fața ei a stat sarcina de a educa luptători devotați pentru cauza poporului, generația tînără, care continuă să îmbogățească cuceririle revoluției din Octombrie.

Acesta n-a fost un lucru ușor. S-a creat o pedagogie nouă socialistă, a fost revizuit conținutul învățămîntului, școala a stabilit un contact strîns cu organizațiile politice de copii și tineret. S-a format și a crescut noul dascăl al școlii socialiste, care a devenit un luptător activ pentru idealurile înalte ale partidului.

Eforturile uriașe ale partidului și poporului, entuziasmul cadrelor didactice și aspirațiile poporului spre știință n-au întîrziat să dea roade. Încă din 1930 a devenit posibilă generalizarea învăță-

mîntului primar obligatoriu. Pentru îndeplinirea acestui program au trebuit numai 4—5 ani, în timp ce funcționarii țariști din anul 1877 socoteau că introducerea în Rusia a învățămîntului obligatoriu ar fi posibilă abia peste... 125 de ani.

Noile sarcini ridicau noi probleme. Țara care a creat o societate socialistă dezvoltată și a purces spre rezolvarea practică a problemei construcției comunismului, avea nevoie de o generație tînără, cu calificare înaltă, multilateral dezvoltată, devotată idealurilor marxism-leninismului, idealurilor patriotismului și internaționalismului. Toate acestea impuneau noi cerințe școlii și dascălului. La Congresul al XXIV-lea al P.C.U.S. problema cea mai importantă prevăzută în al nouălea plan cincinal din domeniul învățămîntului era desăvîrșirea trecerii la învățămîntul mediu general a generației tînere. Hotărîrile Congresului al XXIV-lea al P.C.U.S., cuvîntarea Secretarului general al C.C. al P.C.U.S., L. I. Brejnev, cu privire la învățămînt și educația tînerei generații determină astăzi direcțiile principale ale muncii în școala sovietică. În ultima vreme, partidul și guvernul au adoptat o serie de hotărîri importante, în care sînt prevăzute măsuri concrete legate de desăvîrșirea bazei tehnico-materiale a învățămîntului, de programele școlare, de educația politico-ideologică, morală și pentru muncă a tînerei generații, de dezvoltare în continuare a cercetării științifice în domeniul pedagogiei.

Rolul, importanța și autoritatea dascălului sovietic au primit noi dimensiuni și — după expresia lui L. I. Brejnev — el este mîndria societății sovietice.

Astăzi, la a 57-a aniversare a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, sintem mîndri de realizările înfăptuite în domeniul învățămîntului după Congresul al XXIV-lea. În cei trei ani care au trecut din cel de al nouălea plan cincinal, 10,6 milioane de oameni au absolvit diverse tipuri de școli medii, dintre care, 8,5 milioane — școala medie de cultură generală. Baza materială a învățămîntului a crescut simțitor: în decurs de trei ani au fost construite aproape 10 mii de școli noi, cu 4,5 milioane de locuri, dintre care trei pînă în mediul rural.

În colectivele didactice s-au încadrat peste 400 de mii de tînere cadre, cu pregătire superioară și medie de specialitate.

Educarea multilaterală a tînerei generații în spiritul dragostei de muncă, al devotamentului față de idealurile marxism-leninismului, al ideilor de pace și prietenie între popoare — iată una din principalele realizări ale societății sovietice. Iar drumul spre această realizare l-a deschis Marea Revoluție din Octombrie.

NADEJDA PARFIONOVA
redactor șef al revistei
„Ucitelskaia gazeta”

Manifestări pedagogice internaționale

Între 1—6 octombrie a.c. s-a desfășurat în R.S.F. Iugoslavia cea de a 11-a întîlnire a redactorilor publicațiilor de învățămînt din țările balcanice. Întîlnirea a fost organizată sub egida sindicatelor de învățămînt din Iugoslavia de către redacțiile revistelor „Skolske novine” din Zagreb și „Prosvetni delavec” din Liubliana.

Au participat 35 de redactori din partea următoarelor publicații: „Ucitelsko delo” (Bulgaria), „Deltion Oelmek”, „Enimerotikon Deltion”, „Ekpedheftikos” (Cipru), „Prosvetni pregled”, „Skolske novine”, „Prosvetni delavec”, „Prosvjetni list”, „Prosvjetni rad”, „Prosveten rabotnik”, „Shkendija” (Iugoslavia), „Tribuna școlii” și „Tanügyi Újság” (România).

După dezbateri fructuoase în cadrul schimbului de experiență, participanții la întîlnire au vizitat instituții școlare și obiective culturale din Rijeka, Celje, Podcetek și Zagreb, au făcut o vizită la casa în care s-a născut președintele Tito, din localitatea Kumrovec.

Cea de a doua întîlnire a redactorilor publicațiilor de învățămînt din țările balcanice a marcat un pas important în dezvoltarea relațiilor de colaborare prietenească dintre redacțiile gazetelor respective, contribuind la un rodnic schimb de experiență, la cunoașterea reciprocă a succeselor obținute, a eforturilor depuse pentru dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului.

Una trecută, la Moscova, a avut loc o întîlnire a redactorilor șefi ai publicațiilor de învățămînt: „Ucitelskaia gazeta” — U.R.S.S., „Ucitelsko delo” — R. P. Bulgaria, „Ucitelske noviny” — R. S. Cehoslovacia (R. S. Cehă), „Ucitelske noviny” — R. S. Cehoslovacia (R. S. Slovacă), „Deutsche Lehrzeitung” — R. D. Germană, „Skolske novine” — R. S. F. Iugoslavia (R. S. Croată), „Pedagog” — R. P. Mongolă, „Glos Nauczycielski” — R. P. Polonă, „Tribuna școlii” — R. S. România, „Kozneveles” și „Pedagogusok lapja” — R. P. Ungară.

În cadrul întîlnirii a avut loc un schimb de păreri în legătură cu relația dintre școală, familie și societate în educația comunistă a tineretului. Redacția noastră a prezentat aspecte ale dezvoltării învățămîntului din R. S. România și ale politicii școlare a partidului.

De asemenea, redacția revistei „Tribuna școlii” a invitat redactorii șefi ai publicațiilor de învățămînt din țările socialiste să participe la o întîlnire, cu caracter de schimb de experiență, la București, în anul 1975.

A XXX-a aniversare a eliberării Albaniei de sub jugul fascist

Școala pentru toți

Recunoscînd dreptul fiecărui cetățean de a se instrui în mod gratuit, statul albanez liber a creat nenumărate condiții ca învățămîntul să poată fi efectiv frecventat. Acest lucru nu a fost ușor de realizat mai ales în regiunile izolate, în satele mici, dispersate. A fost necesar să se organizeze adeseori, în asemenea locuri, clase cu 5—6 sau 10 elevi, sau ca 4-5 cadre didactice să țină lecții în școli care nu numărau mai mult de 6-7 elevi. Datorită unor astfel de eforturi, astăzi școala generală obligatorie de opt ani este pe deplin realizată. Eforturile ce se fac în continuare sînt dedicate adîncirii și perfecționării conținutului ei, astfel încît pregătirea de bază a fiecărui cetățean să permită integrarea și participarea lui complexă la activitatea social-utilă. Încă din școala generală se pune, în consecință, accent pe învățarea limbii materne, pe lectura literară (circa 6 ore pe săptămîină), pe matematică, fizică și chimie, ca și pe educația fizică, estetică, pe însușirea limbilor străine.

Un loc special este rezervat de programele așa-numitelor „lecții de muncă”, respectiv activității tehnico-productive. În primele patru clase ale școlii generale, activitățile practice se efectuează în două ore pe săptămîină, în celelalte patru clase în 4 ore pe săptămîină (o oră de tîmplărie, una de lăcătușărie, una pe terenul experimental, una de economie casnică).

O preocupare statornică a corpului didactic, a celor ce alcătuiesc programele și manualele, a organizatorilor școlii este aceea de a realiza un învățămînt formativ.

Învățătorii și profesorii din țara noastră privesc cu admirație și interes realizările remarcabile ale școlii albaneze în cei 30 de ani liberi, realizări din care am spicuit doar cîteva — dorind ca ea să se înscrie cu noi succese în drumul mereu ascendent pe care îl cunoaște viața social-economică și politică a întregii țări.

MIRCEA IOSIPESCU

Sărbătoarea națională a R. S. F. Iugoslavia

Învățămîntul și progresul societății

Popoarele R.S.F. Iugoslavia sărbătorească la 29 noiembrie împlinirea a 29 de ani de la proclamarea Republicii — ani de eforturi plene în folosul dezvoltării și progresului vieții în toate domeniile ei. Între impresionatele realizări ce au avut loc sub conducerea U.C.I., oamenii muncii din toate republicile R.S.F. Iugoslavia se mîndresc și cu acelea din domeniul învățămîntului, care au făcut să pătrundă adînc în mase știința de carte, iar cultura să devină un bun al acestora.

De-a lungul anilor în întreaga țară s-a realizat cu consecvență un program vast de construire a noi școli și de pregătire a cadrelor didactice necesare pentru toate gradele de învățămînt. Astfel au putut să fie deschise, în perioada postbelică, 5.000 de noi școli elementare, să se dubleze numărul școlilor medii, să-și înceapă activitatea aproximativ 90 de noi institut de învățămînt superior, al căror număr se ridică în prezent la 132.

O atenție deosebită s-a acordat lărgirii rețelei de școli cu predarea în limbile naționalităților conlocuitoare, numărul lor crescînd, în anii liberi, de la 217 la 1.800.

În prezent, patru milioane de locuitori ai Iugoslaviei — deci fiecare al cincilea — se pregătesc în școli de diferite tipuri. Școlile elementare cuprind în rețeaua lor 2,8 milioane de copii și tineri, în timp ce în școlile medii și profesionale s-au pregătit anul trecut, 720.000 de persoane. Numărul studenților din această țară a depășit 300.000, din care 100.000 frecventează cursurile serale. Alte 509.000 persoane se pregătesc în cadrul universităților muncitorești.

Școala, prin realizările și creșterile ei, este, în țara vecină și prietenă, R.S.F. Iugoslavia, un nesecat izvor de cultură și de noi progrese în construcția pașnică în care este angajat întreg poporul.

I. PETRESCU